

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pareiškimas

Šiomis dienomis kai kuriuose laikraščiuose išspausdintas grupės inteligentų „Kreipimasis į Lietuvos žmones“, kaip regis, atspindi visuomenėje ar tam tikroje jos dalyje juntamą nerimą, susirūpinimą. Daug kur svarstoma, kokios bus derybos su TSR Sąjunga, kokiomis sąlygomis jos vyks, ar eisime į jas pakankamai pasirėmus, išsiverdinti ir vieningi. Ligi šiol patirtų išmėginimų bangas atremdavome kaip tik tuos. Ir kaip tik todėl „Kreipimasis“ tenka žiūrėti klausiant: ar stiprina jis Lietuvos Respublikos vadovybės pozicijas, ar ne?

Jau nebe pirmas mėnuo mėginama kuo labiau supriešinti Aukščiausiąją Tarybą ir vyriausybę. Tam panaudojamos ir narūaliai pasigirstančios abipusės kritinės pastabos, tuoj išpučiamos gaudyti ir paskalu metodais, ir žandvinių bei veiklos skirtingumai, ir asmeninės žmonių savybės bei paplitęs, deja, lietuviškoje visuomenėje įtarumas. O jau išaukus didelių konfliktų, gal net krizę, atsivertų naujos galimybės priešais mums propagandai pasaulyje ir kaimyninės šalies prezidento užmačiams valdyti Lietuvą, tariau nusivylusia savo laisvai rinkto parlamento sprendimais.

„Kreipimasis“ griežtai išskiriami Lietuvos Respublikos

aukščiausieji valdžios organai – parlamentas ir vyriausybė, – taip pat ir jų veikimais. Ministrų Tarybos veikla esanti pražūtingai žlugdoma, ir tą tolydžio daranti Aukščiausioji Taryba. Ji pati atrodo nieko gero nenuveikusi, tik didinanti Lietuvos pasirėmusius pavojaus. Nebepasirėmusieji, ne kiek nebedidami tų kaltinimų teisingumu, kviečia jau dabar galvoti, nebūtinai pagal Konstituciją, apie naujus rinkimus. Sakoma, atėjo dramatiškas apsisprendimo momentas, ir siūloma: nuosaikyti ekonominių ir socialinių reformų įgyvendinimą.

Nuoseklumo čia nedaug, nebent išvengtume poziciją, kurią jau sykį teko įveikti, einant į kovo 11-ąją. Biečiau apgailestauti, kad atakai prieš Aukščiausiąją Tarybą pasirodė momentais, kai ji pasirodė vadovauti net dvejoms ypatingai svarbioms deryboms su TSR Sąjunga ir Rusijos Federacija. Latvijos ir Estijos Aukščiausiosios Tarybos analogiškoje situacijoje patiria ne mažesnių skaldymo ir diskreditavimo išmėginimų, ir tai, matyt, nėra atsitiktinis sutapimas.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
pirmininkas
V. Landsbergis
Vilnius, 1990 m. rugpjūčio 3 d.

Sąjūdžio pareiškimas Sovietų vadams

Vilnius. Rugpjūčio 14. (SIA) – Lietuvos Sąjūdžio seimo taryba Sovietų Sąjungos vadams pasiuntė pareiškimą, kuriame informuojama apie Sąjūdžio ruošiamą Europos savaitę prie Lietuvos-Lenkijos sienos ir reikalaujama, kad Lietuvai būtų sugrąžinta jos vakarinių sienų kontrolė.

Pareiškimas pasiūstas SSSR prezidentui M. Gorbačioviui, ministrų tarybos pirmininkui N. Ryžkovui ir SSSR Gynybos ministeriui D. Jazovui.

Artėjant Molotovo-Ribbentropo paktą 51-osioms metinėms ir deryboms tarp dviejų nepriklausomų ir lygiavertžių partnerių – SSSR ir Lietuvos – Lietuvos Sąjūdis reikalauja, kad Lietuvai būtų sugrąžinta tai, kas

prieš derybas privalo būti grąžinta – vakarinių Lietuvos sienų kontrolė. Tai būtų SSSR geros valios ženklas, kad Maskva yra pasiryžusi panaikinti Lietuvos aneksiją ir jos pasekmes. Šios pasekmės yra ypač skaudžios, jaučiant okupacijos nutrauktą natūralų Lietuvos ryšį su kitomis Europos šalimis.

Mes informuojame Jus, kaip vyriausius okupacinius kariuomenės vadus, kontroliuojančius Lietuvos-Lenkijos (t.y. Lietuvos ir laisvosios Europos) sieną, kad rugpjūčio 23 dieną prie Lazdijų muitinės susirinkus Lietuvos žmonės priimti raktų nuo šių vartų į Europą. Per juos tą pačią dieną į Lietuvą atvyks „Europos savaitės Lietuvoje“ dalyviai.

Savaitės įsitikinę, kad Jums, turintiems didelį autoritetą Europoje ir ne kartą deklaravusiems Bendrą Europos namų būtinumą, suprantami mūsų siekiai.

Sirijos rizika

Damas Hafez – Sirijos prezidentas Assad atsistojo Amerikos pusėje, kai sutiko pasiūsti savo karių dalinį į Saudi Arabiją prieš Iraką. Tai yra vienas svarbiųjų politinių įvykių Persų įlankos regione, sako Vidurinių Rytų diplomatai. Sirijos kariai jau atvyko į Saudi Arabiją. Per 20 metų prez. Assad buvo nusistatęs prieš Vakarų įtaką ir Egiptą, kuris tarėsi su Izraeliu. Jis palaikė palestiniečius prieš Izraelį ir šiuo metu pasisakė prieš Iraką prez. Husseiną, kuris noris pasidaryti arabų vadu. Sirija palaikė Iraką jo karo metu su Iranu. Jos pasisakymas už Saudi Arabiją gali turėti du tikslus: gauti finansinę paramą Sirijos ekonomijai iš karaliaus Fahdo ir kartu gauti paramos iš Amerikos – gauti mano politiniai komentatoriai.

Mikalojaus Konstantino Ciurlionio paminklas Druskininkuose.

Saudi Arabijos karalius Fahd, viduryje, po pasitarimų su Jemeno prezidentu Ali Abdullah Saleh Jiddos mieste, kuris lankėsi pas Iraką prezidentą Husseiną.

Pagrobtieji paskirstyti kariškuose punktuose

Jordanas ruošiasi karui?

Bagdadas. – Reuterio žinių agentūra praneša, jog penktadienio naktį Amerikos piliečiai ir kiti užsieniečiai Irake ir jo užimtame Kuvaite buvo sulaukinti ir bus paskirstyti pagrindiniuose kariuomenės įrenginiuose.

Tuo pačiu metu Irako prez. Husseiną sustiprino savo kariuomenės pajėgas Kuvaite pagal Saudi Arabijos sieną. Irako Parlamento pirmininkas, pranešdamas apie užsieniečių su laikymą, pasakė: „tikėdami savo šventą misiją, Irako žmonės nusprendė pasirūpinti ty agresyviųjų tautų piliečiams tiek ilgai, kiek Irakiui bus grasinama agresyviu karu“.

Kai Bagdade Amerikos atstovai pareiškė prieš tai protestą, tai Irako Užsienio reikalų ministerija pasakė nieko apie tai negirdėjusi. O kai buvo paprašyta, kad leistų sulaukyti konsulo pareigūnams, tai nebuvo duotas leidimas. Sakoma kad laimingai pasisėkė pagauti gal 500 amerikiečių, daugiausia iš Kuvaite.

Izraelio pranešimas

Tel Avive Izraelio žvalgyba paskelbė, jog kelios palestiniečių teroristų organizacijos planuoja puolimus prieš amerikiečius.

Absurdo sistema

Chicago. – Leningrado miesto meras Anatolijus Sobčakas dalyvavo čia įvykusiame Amerikos advokatų organizacijos suvažiavime ir kalbėjo, jog jiems reikia užsienio investicijų. „Bet dar svarbiau, daugiau negu pinigų, reikia mokslinės ir organizacinės pagalbos, ekspertų ir žinojimo“, sakė jis advokatams.

Sobčakas, kuris laikomas vienu iš didžiųjų Sovietų reformatorių, Aukščiausiosios Tarybos deputatas, išdrįsęs ne kartą pasipriešinti Gorbačiovo dvigubai politikai, kalbėjo pervertę. Jis sakė, jog užsienio investavimai gali padėti „tai absurdo sistemai, kuri tvarko mūsų ekonomiką“. Sandėliuose apie Leningradą centro laikoma medžiaga nenaudojama, maždaug 5 milijonų rublių vertės, kam tuo tarpu trūksta žmonėms namų. Daugiau kaip 60,000 naujų butų neapgyventi, nes

kiekius Saudi Arabijoje ir Persų įlankoje. Jie pažadėjo Irakui savo pagalbą už tai nereikalaujanti atlyginimo. Šiuo metu renkamos žinios ir po to tenka laukti teroristinių veiksmų, kai tik Bagdadas duos jiems sutikimą. Izraelis sustiprino savo žvalgybą. Izraelio žvalgyba skelbia, kad ir Jordanas mobilizuoja savo pajėgas ir esamiesiems laikams įsakyta budėti visą laiką. Izraelio atstovai, informavę užsienio žurnalistus, pasakė, jog „visas oras ten yra pakviptas karu“. Izraelis nemano, kad Jordanas pulstų Izraelį, tačiau nekilmą nebūdinti. Žinant kokie geri ryšiai yra tarp karaliaus Husseinio ir Irako prezidento Husseino, „visko galima laukti, gal jie žino ką nors daugiau ko mes nežinome“, kalbėjo Izraelio spaudos direktorius.

Jordano kariuomenė ir gyvenytojai jau ruošiami psichologiškai, kad gali būti karas. Sirenos Jordane yra išbandomos kasdien visame krašte. Priimama 80,000 įstojo į kariuomenę ir pareiškė savo pažadą kariuoti Irako pusėje. Izraelio vyriausybė sakė, nesuprantanti, kodėl įvyksta toks pasirošimas ir kodėl sudaroma tokia įtampa Jordane.

nėra juose vandentiekio. Jis siūlė lengvomis sąlygomis investuoti užsieniečius ir in-vestuoti į Leningradą, kuris pagal miesto įkūrėją Petrą Didįjį turėjo būti Rusijos langas į Europą. „Šiandien nėra daugiau tik langas, bet ir durys plačiai atvertos ne tik Europai, bet ir visam pasauliui“. Jis pasakė, kad Leningrade yra laisvo verslo zona ir todėl bus leidžiama pereiti į laisvos ekonomijos sistemą daug greičiau negu kituose Sovietų miestuose. Jis noris, kad istorinis Petersburgas pasidarytų tarptautinio turizmo centru. Galimas dalykas, kad šiam miestui būtų sugrąžintas senasis jo pavadinimas – Petrapilis.

– Panevėžio miesto mere išrinkta Gieda Lukoševičiūtė, vienintelė Lietuvoje moteris tokiose pareigose

LIETUVOJE

– Lietuvius žydai bėga iš Lietuvos. Per šiuos metus penkis mėnesius iš Lietuvos į Izraelį, JAV ir Vakarų Europą išvažiavo 1,200 žydų. Iki metų galo išvažiavus dar 1,800, praneša „Gimtas kraštas“. Lietuvoje gyvena maždaug 10,000 žydų.

– Lietuvos parlamentams vienu metu prez. Gorbačiovas, kaip pasakytą stenogramoje, bylojo: „Negalvokite, kad jūsų kontaktai su Jėlcinu iškart duos teigiamų rezultatų. Jo idėjos geros iki jų realizavimo momento. Ir mes padėsime jam suproti šitai“. Vytautas Katilius pataria „Gimtajame krašte“ prisiminti ir tai „jog Rusija paskelbė savo suverenitetą tik SSSR sudėtyje“.

– Dailės muziejus Lietuvoje gavo dar vieną Vytauto Igno tapybos ir grafikos rinkinį, kuris bus eksponuojamas Radvilų rūmuose.

– Ukmergėje liepos 31 d. anksčiau rytą į L. Katilienės butą įsivėrė būrys kariuonės ir vienas civilis ir sumušė jos žentą Robertą Kasperavičių, nusivilkę ir mašiną ir nusivėžė. R. Kasperavičius buvo pasitraukęs iš sovietinės kariuomenės. Liko jo žmona Rūta su mažu kūdikiu.

– Antalieptėje buvo pastatyti du kariai – vienas Vladimiras Katinienės butą įsivėrė būrys kariuonės ir vienas civilis ir sumušė jos žentą Robertą Kasperavičių, nusivilkę ir mašiną ir nusivėžė. R. Kasperavičius buvo pasitraukęs iš sovietinės kariuomenės. Liko jo žmona Rūta su mažu kūdikiu.

– Lietuvos Nepriklausomybės fondas susilaukė finansinės paramos iš Gdanske surengto dailės kūrinių aukciono. 75 kūrinius blokados metu, šalia Vilniaus dailininkų, davo nuo Maskvos, Leningrado, Minsko ir Kijevo dailininkai. Šiam renginiui talkino Lietuvos lenkų kultūros fondacija.

– Kaliningrado srityje gyvena maždaug 18 tūkstančių lietuvių. Pati didžiausia Karaliaučiaus krašto lietuvių nelaimė – nutaustijimas slavų mišinyje, rašo Sigfridas Sembergas „Gimtajame krašte“.

– Lietuvos Kultūros ir Švietimo ministerija, norėdama užsienio lietuvių moksliejiams padėti išmokyti lietuvių kalbą, įsteigė Vilniuje mokyklą, į kurią priimami užsienio lietuvių nuo 7 iki 17 metų. Moksliečiai bus išlaikomi valstybės lėšomis.

Perorganizuojama Sovietų kariuomenė

„Šaltasis karas pasibaigė“

Maskva. Prez. M. Gorbačiovas pertraukė savo atostogas, kad praneštų savo planą perorganizuoti Sovietų Sąjungos kariuomenę.

Kalbėdamas kariuomenės pratinimui atliekantiems jūrininkams, netoli Juodosios jūros Odessos uosto, pasakė, jog sausio mėnesį reikia iš pagrindų perorganizuoti visą kariuomenę ir siūlė panaikinti jaunuolių šaukimo procedūrą. „Galbūt ateina laikas pereiti į savanorišką profesinę kariuomenę“. Jis taip pat pareiškė, jog vyriausybė svarsto sudaryti atskiras kariuomenes visoms penkioms respublikoms. Tautinės grupės reikalaujančios, kad respublikos pačios kontroliuotų savo dalinius. Bet Gorbačiovas kaltino tas respublikas, kurios turi turėti pilnai nepriklausomas teritorines kariuomenes. Branduolinių ginklų eroje, jis sakė: „kariuomenės padaliniai ne tik sumažintų krašto saugumą, bet ir pakenktų pasaulio saugumui“.

Prasidėjo akcija

Gorbačiovo šie pasisakymai buvo perduoti per televiziją visam kraštui ir atrodo yra visos akcijos pradžia pakeisti kariuomenės struktūrai. Konstatuojant, jog tiesioginis pavojus prieš Sovietų Sąjungą yra praėjęs, kalbėjo jis, tai ir vyriausybė turi persvarstyti, ar kai kurios penkios kariuonės pajėgos turi būti sujungtos, o gal ir panaikintos. „Mūsų ginkluotos pajėgos buvo įsteigtos šaltojo karo reikalingai“, pasakė jis, „bet šaltasis karas pasibaigė“.

Bet Sovietų prezidentas išėjo, jog Irako situacija grąšina visam pasauliui dėl užėmimo Kuvaite. Jis nemanąs, kad Maskva turėtų imtis karinių veiksmų prieš Iraką, jei nėra kokio nors panašaus netarimo Jungtinėse Tautose. Bet savo kalboje Gorbačiovas neužsiminė Amerikos karių Saudi Arabijoje.

Rusijos ir Ukrainos reikalavimas

Paskelbus sėdantį suokančių kariuomenės ideją ir suorganizuojant tautines teritorines kariuomenes respublikose, kurios siūlo Gorbačiovas, tuoj susilaukė vyriausiųjų kariuomenės vadų pasipriešinimo, nes jau ir dabar nebėsa kariškių tarpe drausmės. Tačiau Gorbačiovas susilaukia jaunesniųjų kariuomenės ir visuomenės pritarimo. Nepasitenkinimas kariuomene yra toks didelis, kad daugelyje rajonų jau buvo išpildytos kvotos, kai jauni vyrai nesiregistrovo karinei tarnybai. Naujai išrinktieji respublikų vadai, įskaitant ir dvi didžiąsias – Rusiją ir

Ukrainą – reikalauja, kad jų piliečiai atliktų karinę tarnybą jų pačių respublikose.

Prez. Gorbačiovas pasakė, jog jo kariuomenės reformų planas jo patarėjų turėtų būti sudarytas rugsėjo mėnesį ir pateiktas Parlamentui. Jame yra klausimų, ar ginkluotos pajėgos turėtų būti tautinėse teritorijose, kurių jauni vyrai atliktų tarnybą savo žemėje, bet priklausytų centrinei komandai Kremliuje. Kad būtų leista tautinė kariuomenė, jau seniai reikalauja net kelios respublikos.

Jelcinas pasipriešino

Rusijos Respublikos prez. Boris Jelcinas pranešė, kad jo jauni vyrai net nebūsi siunčiami mąsinti tautinių konfliktų. Lietuva atsisakė Sovietų „šaukimo plano ir pradėjo organizuoti savo tautinę kariuomenę“, rašo „New York Times“ laikraštyje Bill Keller. Ukrainos Respublika labai panašų planą jau pradėjo svarstyti. Gorbačiovas pasisakė manąs, jog neturėtų būti dalinami branduoliniai ginklai arba skaldoma tautinė apsigytnimo sistema ir laužas sofistikotos karo kompleksas, kuriame visa suderinta.

Gorbačiovas paminė, jog jo plane siūlomas ir naujas biudžetas karo reikalams ir nauja struktūra visoms penkioms tarnyboms – sausumos kariuomenei, laivynui, aviacijai, karo aviacijai ir strateginėms raketų pajėgoms. Jo plane pirmenybė skiriama kariuonėi apgyvendinimui naujuose butuose tiems kariuonėms, kurie grįžta iš Rytų Europos kraštų. Sugrįžę kariuonėi buvo apgyvendinti tam tikrose palapinėse, nes nėra butų. Grįžtančių kariuonėi darbo ir namų bei butų problema yra labai blogai padėtyje. Jų ir jų šeimų nepasitenkinimas plėčiasi visoje Sovietų Sąjungoje.

Karoso kompleksiniai

Anykščiai. – Liepos mėnesio pradžioje Anykščių rajone, buvusiam Spragučio sieniemyje, atidengtas paminklinis akmuo kompozitoriui, chorų vadovui, vargonininkui, dirigentui, profesoriui Juozui Karosiui. Prie paminklinio akmens kompozitoriaus gimtajame kaime įvyko prisiminimų pokalbis. Vakare A. Baranauko ir A. Vienuolio – Žukausko memorialinio muziejaus salėje – jubiliejinis vakaras, kuriame buvo apžvelgtas Juozo Karoso kūrybinis palikimas. Jo simfonijos, sonatas, originalios bei harmonizuotos liaudies dainos ir šandien skamba koncertų salėse.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 21 d.: Pijus X, Anastazija, Joana, Gaudydas, Medėja, Violeta.

Rugpjūčio 22 d.: Ipolitas, Rimantė, Karijotas, Zygfriedas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:03, leidžiasi 7:43. Temperatūra dieną 82 l., naktį 67 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

BRONCHUS IŠPLEČIANTIS VAISTAS TEOFILINAS

Susipažinkime su astmos gydyme svarbiu, bronchus išplečiančiu vaistu teofilinu. Pažindami jo teigiamą ir neigiamą veikimą, sėkmingiau sukontroliuosime astmą.

Mediciniškas raginimas

Antroje vietoje po Beta-Adrenergic antagonists (trumpiau – beta) vaistų bronchų išplėtimui yra teofilinas (theophylline). Bronchų išplėtimui jis yra mažiau veiksmingas negu Beta vaistai. Nežiūrint to, šiame krašte teofilinas buvo ir iki šiol tebėra pirmas vaistas bronchinės astmos gydyme.

Tik dabartiniu metu pradama teofiliną naudoti vėliau – kaip priedinį bronchų išplėtėjui. Atsimintina, kad teofilinas neveikia įkvėpiant: jis turi būti nurytas ar į veną suleidžiamas aminofilino (aminophylline) pavidalu staigios sunkios astmos atveju.

Teofilino veikimas

Nors teofilinas astmos kontroliavimui medicinoje yra naudojamas jau pusę šimtmečio, tačiau dar nėra žinomas jo veikimo būdas astmoje. Jis išplečia bronchus, bet nežinoma, kokių mechanizmų jis tai atlieka.

Per burną įmanomomis gydymo dozėmis teofilinas yra palyginti silpnas bronchų išplėtėjas, tačiau kai kuriems pacientams jis labai gerai padeda. Matyt jis teigiamai veikia dar ir kitu būdu: mažina uždegimą bronchuose.

Priešingai greitai veikiančioms Beta vaistams, teofilinas vėliau paveikia bronchų įjautrinimą (alergiją). Tai rodo, kad jis veikia ir prieš uždegimą: sumažina poodinį bronchų gleivinės sutinimą ir dėl to lėtai veikia į bronchų susitraukimą.

Teofilinas neapsaugo nuo bronchų įsijautrinimo ir kai bronchai susiduria su įjautrinančiu (alergenu). Be to, ilgas teofilino naudojimas nesumažina bronchų perdidelio jautrumo astmos atveju. Teofilinas taip pat nesutrukdė eozinofilams išleisti tarpininkus (mediators), kurie prisideda prie bronchų įsijautrinimo.

Astmos gydymas teofilinu

Nors teofilinas lėčiau už Beta vaistus atleidžia bronchų susitraukimus, jis gali veikti talkinant, jis gali veikti sinergetiškai. Yra lėto veikimo teofilino tablečių, kurios vakare paimtos gerai apsaugo nuo naktinės astmos (long-acting theophylline tablets, 6.5 mg), nes per visą naktį kraujyje išlieka pakankamas to vaisto kiekis.

Norint nesugadinti kepenų veikimo naudojant teofiliną, reikia sveiką gyventi, taip maitintis ir naudoti skysčius. Astmą gydant teofilinu pakanka imti po vieną ilgo veikimo tabletę kas 12 valandų. Būna ir tokių atvejų, kada teofilino kiekis kraujyje didėja, kas 12 val. po vieną jo tabletę imant. Tai atsitinka, kai žmogus gauna staigią virusinę infekciją, turi širdies veiklos nepakankamumą, kepenų ligą ar vartoja kai kuriuos vaistus, kaip erythromycin, ir cimetidine, bet ne

ratidine (tiedu vaistai naudojami gydyti žaizdas virškinimo kanale).

Tais atvejais gydymą teofilino doze reikia sumažinti perpus ir sekti teofilino kiekį kraujyje (monitoring).

Esti ir priešingų dalykų, kurie mažina teofilino kiekį kraujyje. Tarp jų yra rūkymas ir emimas enzimų veikimą sužadinančių vaistų, kaip phenobarbital. Tada, pagal tai, kiek esama teofilino kraujyje, reikia didinti teofilino dozę.

Nenaudingi pašaliniai veikimai

Teofilinu kontroliuojant astmą, didelis neigumas yra jo dažnai pasitaikantis pašalinis veikimas. Dėl to yra geras dalykas geriausia jo dozę nustatyti, sekant jo kiekį kraujyje. Tai ypač svarbu, kai pasireiškia jo neigiamas pašalinis veikimas. Kai kurie pacientai pajunta to vaisto šalinius – neigiamą to vaisto veikimą, turėdami normalų – veiksmingą jo kiekį kraujyje. Atsimintina, kad tie neigiami teofilino sukelti reiškiniai gali būti sumažinti, jei teofilinu gydant jo dozę esti pamažu didinama, kol pasiekiamas gydymo jo dozė.

Teofilinu gydant, dažniausiai atsiranda du neigiami reiškiniai: pykinimas (nausea) ir galvosopė (headache). Net ir rimtesni dalykai gali atsirasti, kai teofilino kiekis kraujyje pagsausėja, būtent, širdies ritmo sutrikimai ir priepuoliai. Dabar jau yra duomenų, kad teofilinu ilgai gydant vaikų astmą, gali išsivystyti smegenų veikimo elektroencefalografiniai pakitimai ir mokymosi pasunkėjimas.

Išvada. Kiekvienas astmatikas turi gydytis, būdamas gydytojo žinioje. Tik gydytojas sugebės ligoniui paveikiausiai padėti, parinkdamas veiksmingiausią vaistą tiek vaikui, tiek suaugusiam astmatikui. Turint astmą, svarbu apie ją apsisiviesti, nes astma yra viso amžiaus liga ir jau ne taip paprasta. Teofilinas yra vienas iš geriausių vaistų prieš astmą. Daugiau tuo reikalu kita karta.

Pasiskaityti. The New England Journal of Medicine, Vol. 321 No 22, Nov. 30, 1989.

NUOŠIRDŽIAI ATLIEKAMAS DARBAS YRA GERIAUSIAS NERVŲ RAMINTOJAS

Klausimas. Gerb. Daktare Adomavičiaus, dėkingi esame už nepaprastą rūpestį mūsų sveikatos atžaidų. Daugiausia rašoma apie ligas – kaip jų išvengti ir kaip sergantiems gydytis. Ši kartą norėčiau daugiau žinių apie taip vadinamus traukuliavimus: ar tai vaistai, ar nieko

Jei nori kovoti su pasilpimu intymume, 1. Šalinis nuo rūkymo, girtavimo, kavos gerimo ir narkotikų bei kai kurių vaistų nuo hipertenzijos. 2. sunormuok kūno svorį. 3. Sumažink įtampą – nervinimąsi.

Kairėje, Jozefa Paulauskienė deklamuoja savo nuostabią, i „Anykščių šilę“ panašią kūrybą apie gamtą, kurią labai teigiamai įvertino prof. Kazys Ėringis Alvido pažmonyje Lietuvos sodyboje. Dešinėje, Jozas Palutis deklamuoja savo gyvenimiškai patriotinę kūrybą Alvido pažmonyje Lietuvos sodyboje.

Nuotr. Viktoro o Kučo

tenai? Suprantama, jų yra daugybė ir paskirtis skirtinga. Man šiuo atveju rūpi, net daktarų prirašomas naudoti Ativanas, jo esmė ir reikšmė organizmui ilgesnį laiką jį naudojant ir ipratimas bei pašaliniai jo efektai. Su padėka ir geriausiais linkejimais „Draugo“ skaitytoja.

Atsakymas. Daugelis mūsų elgiasi neįdomiai: save žudo apsirūdami, girtuokliaudami, rūkydami, būdami nejudrūs ir uodui įkandus naudodami įvairius vaistus, įskaitant ir Ativaną.

Chemikalas lorazepam, prekybininko pavadinimas Ativan, yra baltas, beveik netirpsta vandenyje milteliai. Ativan gaunamas vaistinėse su receptu, tablečių pavidale po 0.5, 1 ir 2 mg lorazepam. Jį reikia laikyti stipriai uždaryta, pastovioje kambario temperatūroje.

Sveikiems žmonėms didelės Ativano dozės (2 mg) ramina centrinę nervų sistemą (anxiolytic), nedaug pakenkiant širdiai ir alsavimui. Nurytas Ativanas susigeria ir kraują maždaug už 2 val. Jo veikimas pusiau sumažėja už 12 val. Jis iš kūno išsiskiria su šlapimu. Jis vienodai veikia jauną ir pagyvenusį.

Ativanas vartojamas trumpalaikiu sumažinimui baimingumo (anxiety) arba įtampos (stress) bei kartu su ja einančiu nusiminimu (depressive symptoms). Pati Ativaną gaminanti firma pataria nevertoti nei Ativano nei kitų įtampą mažinančių vaistų prieš kasdieninę įtampą – kasdien pasitaikant nusiminimui. O dauguma lietuvių kaip tik taip nereikalingai Ativaną vartoja, išsprašydami iš gydytojo tam vaistui receptą. Jo ne vienas lietuvis neturėtų vartoti, jei nėra tikro reikalo, nors gydytojas ir prirašytų. Mat, niekas nežino iki šiol, kokias pasekmes sukelia Ativano ilginis vartojimas negu keturi mėnesiai. Todėl ne vienas nesistatytume pavojų, dėl mažo ilgio vartodami šį pavojingą vaistą. Trumpam laikui jis nereikalingas, o ilgą vartojimą pavojingas. Todėl visi apsieikime be jo.

Tik tikram reikalui esant, turint tikrą psichinę ligą – depresiją, galima šį vaistą pamėginti naudoti esant gydytojo žinioje. Tada nereikia rūkyti, svaigintis, fabrike mašiną valdyti ar automobilį vairuoti. Staiga nutraukus Ativano vartojimą, atsiranda panašūs neigiamai kaip išsipaiginant: vėmimas, prakaitavimas, drebulys, konvulsijos, viršūnių ir raumenų susitraukimai.

mai. Iprateliai ir narkotikus, svaigalus, rūkalus negali naudoti, nes padidėja pavojus kepenims pakenkti. Ativanas gali sukelti šiuos neigiamus-pašalinius veikimus: pametimą orientacijos, niežėjimą, galvos skausmą, nemigą, nevalgą, įvairius virškinimo kanalo sutrikimus, pakeltą kraujospūdį ir nusiminimą, prieš kurį jis imamas.

BE VYRIŠKUMO NĖRA ŠEIMOS PASTOVUMO

Klausimas. Traukit mane iš šitokios padėties: netekau vyriškumo ir pradėjo svyruoti šeimos pastovumas. Niekur nerandu sau pagalbos, gal Tamsta, Daktare, man gali padėti. Amžinai būsiu dėkingas.

Atsakymas. Impotencija yra nepajėgumas atlikti normaliai intymumo, kuris Tamsta ir žmogų patenkintų. Paprastai šis dalykas yra išgydomas ar pataisomas fizinis neigumas. Šienuos šiuose reikale sekančiai.

Kas sukelia nepakankamą intymumą

Yra sekančios aštuonios priežastys:

- (1) Arteriosklerozė-arterijų priskretimas.
- (2) Veninis nutekėjimas (kraujas sunkiasi šalin nuo varpos).
- (3) Cukraligė.
- (4) Nervinė negerovė, kaip daugybė sklerozė (multiple sclerosis).
- (5) Sumažėjimas vyriško hormono.
- (6) Kai kurios mediciniškos ar chirurginės operacijos.
- (7) Šakumo ar lyties sužeidimas.
- (8) Psichologiniai ar šeimyniniai nesiklandumai.

Štai kas mažina galimybę tapti impotentu!

Elkis septyneriopai:

- (1) Saugokis gauti, o gavęs kontroliuok pakeltą kraujospūdį (prieš jį vaistai sukelia nepajėgumą intymume). Sekantys šeši dalykai padės ir hipertenzijai su kontroliuoti.
- (2) Nerūkyk ir narkotikų nevertok.
- (3) Būtinai apsieik be alkoholio ir kavos, kad ir kafeino neturinėsi.
- (4) Nevalgyk gyvulinių riebalų ir cholesterolio gausaus maisto. (Alvudo dieta tuo atžvilgiu yra geriausias „vaistas“).
- (5) Užlaikyk normalų kūno svorį.
- (6) Sumažink susijaudinimą ir įtampą.
- (7) Reguliariai tikrinkis savo sveikatą pas gydytoją.

Ką daryti turint sunkumą intymume?

Jei negaluoji intymume per kelėtą mėnesių (reguliariai), aplankyk gydytoją, vietoje pirkęs tarsi pagijimą nuo impotencijos, žadančius niekus, kaip melagingai skelbiasi laikraščiuose, žurnaluose ar per paštą kataloginiuose užsakymuose. Nėra magiško pagijimo, bet yra tokie dalykai, kurie gali padėti.

Gydytojas gali impotentams pagelbėti penkiais būdais, o gydymas labai įvairuoja: priklauso nuo priežasties. Gali talkinti šie dalykai.

- (1) Vaistai.
- (2) Pakeitimas gyvenimo vagos ar vaistų imanų chroniškam neigumui kontroliuoti, kaip gydant pakeltą kraujospūdį.
- (3) Kraujagyslių operacija.
- (4) Įtartinimas itaiso į varpą ar dirbtinės jos naudojimas.
- (5) Tvarkymas šeimos, vedybinių bei intymaus gyvenimo, padedant ir gydant specialistui.

Beveik visuose intymumo su neigalavimuose esti galima pagalba, pagydat ar sėkmingai problema sukontroliuojant. Nežiūrint vyro amžiaus, jis gali patenkinti testis šeimyninį gyvenimą. Šiais laikais yra labai daug taip negaluojančiųjų. Visi turėtų tuo reikalu apsišviesti, tiesinti savo gyvenimo liniją ir gydytis, ypač su sklerozė tvarkytis, jau čia

MŪSŲ KOLONIJOS

Gary, IN

SV. KAZIMIERO
PARAPIJA

Vienintelė lietuviška parapija Indianoje vis dar gyvuoja. Parapičiai džiaugiasi, kad jų klebonas kun. I. Urbonas popiežiaus buvo paauskintas prelato. Bažnytinės įvilkuvių į prelatus iškilmes numatytos spalio pradžioje.

Didesnis parapičių ir apylinkių lietuvių susibūrimas yra kasmetinėje parapijos gegužinėje. Šiais metais ji bus rugpjūčio 9 d. parapijos sodyboje. Prasidės apie 12 val. Ši sodyba yra apaugusi dideliais medžiais, todėl ir šiltą dieną medžių pavėsyje galima bus praleisti maloniai laiką. Apylinkių lietuvių bei jų draugai kviečiami čia apsilankyti. Automobiliams yra daug vietos aptvėrtoje parapijos sodyboje.

Lituanistinė mokykla ir religinės klasės veiks ir šiais metais. Mokyklai jau daug metų vadovauja kazimierietės seselės Janina.

Parapijos klubo komitetas glaudžiai bendradarbiauja su vietine L. Bendruomenės valdyba, todėl pagalba Lietuvai petijomis bei pinigais yra vykdoma kartu. Klubas pirmininkas ir šiais metais yra K. Domarkas. LB pirmininkė yra B. Vilutienė.

V. Vailionis

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (312) 337-1285

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesuėdiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuodžiūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

pakartotinai nurodytais būdais. Kiekvienas tokių sunkumų tu-

rintis, vyras turi su gydytoju pasitarti, ar reikia naudoti johimbina ar vyrišką hormoną, methyltestosterone.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
IR ODOŠ CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (312) 735-4477;

Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St.

Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 925-2670 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos

Nechirurginis išsiplešusių venų

ir hemoroidų gydymas

5540 S. Pulaski Road.

Tel. (312) 585-2802

Valandos pagal susitarimą

Penkt., antr., ketv. ir penkt.

Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55 St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 val vak.

Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY

DR. JAMES BURDEN

INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS

GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. (312) 565-2900 (veikia 24 val.)

Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTĖ

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Kabineto tel. (312) 737-1168;

Rezid. (708) 385-4811

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS

2454 W. 71st Street

(312) 434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir

ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 778-5833

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300;

Rez. (708) 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Pirm., antr., ketv. ir penkt.

pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

SURENDER KUMAR, M.D.

PETER STECY, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal sus

SAULIAI VIRSTA PAULIAIS

„Brangieji seneliai, noriu jus pradžiuginti, tai ir rašau, — skaito Povilas Morkus marčios laiška. — Pas mus buvo labai didelis balius. Iškilmingai paėmėm šliubą bažnyčioj geriau vėliau negu niekad), o Poviliuką ir Petruką prileidom prie išpažinties ir komunijos. Padarėm labai daug nuotraukų, atsiųsim ir jums. Dabar sūnus Poviliuką ir Petruką vadinsim, kaip tamsa, močiute, palikėm, nes anie vardai nebemadingi. Tiesa, dar mes su Petru išstojom iš partijos, nes nieko gera ši partija nebeduos. Tiesa, jūs jokių būdų nesikelkit pas Praną, neparduokit sodybos, kaip nors pakentėkit, nes ateity už žemę ir trobas kaime kvepia dideliais pinigais. Mes atvažiuoti negalim, nes labai užsiėmė. Berniukas įtaisau patarnauti bažnyčioj, patys aktyviai dalyvaujame visuomeninėj veikloj... — Tai ar džiaugiesi, moči? — sulankstęs lapelį klausia Povilas. — Džiaugiuosi, kaipgi, padarė Dievas stebuklą. Jau šitokia arši bedievė buvo martelė, šitaip mane koneveikė, teismu graskino, kad slapta anūkėliu pakrikštijau, neleidavo pas mus, kad religiniai prietariai neapkrėstų. Kur mada ir nauda, — burbulojo Povilas, bet staigiai prikdami liežuvi. Tepasidžiaugia senutė, kad Dievas išsklaidė maldas“.

Tokio turinio laiška paskelbė „Valstiečių laikraštis“ (Nr. 78). Panašiai „atsivertimų“ ar „apsivertimų“ dabartinėje Lietuvoje yra labai daug. Iš stalinizmo ir jo atmainos brežnevski „brandaus socializmo“ bėga ne tik eiliniai valdžios pareigūnai, bet ir komunizmo viršūnės. Vieni jų nuosirdžiai, kiti iš prisitaikymo prie naujų aplinkybių stengiasi pamesti sovietinio žmogaus (homo sovieticus) modelį. Taigi, sauliai virsta pauliais.

Buvusioji mokytoja, dabar pensininė, iš Lietuvos mums rašo: „Buve mūsų valdžios vyrai niekaip nenori trauktis nuo valdžios lovio, nes valdžios lovis visada buvo pilnas, tik ne visiems. O matytumėt, kaip stengiasi atsigauti komunistų partija, kaip labai nusikrauti jie jaučiasi, kaip ginesi — kaip liūtai. Bet jie, būdami dešimties metų valdžioje, kaip labai nuvarė Lietuvos ūkį. Tiems, kurie paveldėjo tokį ūkį (V. Landsbergiui) labai sunku — nors nusišauk. Reikia be galo stiprių nervų. Senieji komunistų biurokratai liko savo vietoje. Jie ir verda neskanią putrą. Jie dar viską, kad Lietuva neatsigautų ir vadovauja taip, kad būtų blogai ir kad mes patys nebeuorėtume nepriklausomybės. Tačiau Sovietijoj viskas keičiasi. Bunda Rusija, Ukraina ir kitos respublikos. Lietuva susilaukia naujų sąjungininkų ne iš Vakarų, bet iš Rytų. Taigi kovojame ne mes vieni, gauname naujų sąjungininkų ir mums bus lengviau. Vilčių neprarandame ir dar kartais bandomė juokauti“.

Toliau ta pati mokytoja rašo: „Blogai, kad mūsų kaimas nebe stiprus. Buvusios jo kilnios dviosios nebėra.“

I naująją tvarką „persiorientavimą“ nomenklatūriniai valdininkai. Jie prie save įstaigų iškelė trispalvę, sovietinį herbą kabinetuose pakeitė Lietuvos Vytimi. Persiorientavo ir pati Lietuvos komunistų partija, dauguma jos vadovų tiek iš virsaus, tiek iš apačios. KP nemaža gera padarė Lietuvai, pasmerkdamą

savo pirmtakūnų vykdytą terorą, atsikabinusi nuo Maskvos, pasisakiusi už Lietuvos nepriklausomybę, gynusi Lietuvos laisvės reikalus Maskvoje ir kt. Žinia, kad negalime kaltinti dabartinių Lietuvos KP vadų ir eilinių narių dėl jų pirmtakūnų, vykdyusių ar talkininkavusių deportacijose, naikinant lietuvių tautą. Tačiau „komunizmo“ vardas visiems lietuviams tebėra kruvinas ir baisus. Tad ir kyla klausimas, ar reikia garbinti dabartinius komunistų partijos vadus? Tiesa, gal dalis jų atgailoja už savo pirmtakūnų nusikaltimus, bet vis dėlto... Ar tikrai sauliai virsta pauliais? Reiktų gal reikalą nuodugnai patyrinėti, neskubėti, palaukti su KP rehabilitavimu. Bet mes skubame. Štai dar netaip seniai tam tikra lietuvių grupė dešimtimis plakatų, karikatūrų, karinkais šūkių ir net plytomis boikotudavo okup. Lietuvos menininkų pasirodymus išeivijos lietuviams. O kaip yra dabar? Pavyzdžiui. Atvyko į lietuvišką Chicago ne eilinis dainininkas, o pats Lietuvos komunistų partijos pirmasis generalinis sekretorius, einas ir atsakingas pareigas dabartinės Lietuvos valdžioje. Ir ką gi, Chicagoje jis buvo labai iškilmingai sutiktas. Jam įėjant į salę dalis dalyvių pagerbė svečią atstojimu. Susirinkimui pirmininkavo Krikščionių demokratų partijos ne eilinis atstovas. Svečią sveikino ALTos pirmininkas. Kalbėtoji nuosirdžiai plojo vlikininkai, altininkai, reorgai. Lietuvių tautinių namų vadovybė parūpino pobūviui savo salę. Žodžių, svečias — KP pirmininkas, buvo tiesiog „ant altoriaus pastatytas“. Bet ar ne per anksti?

„Atgimimo“ Nr. 30 paskelbtas įdomus R. Valatkos pasikalbėjimas su rašytoju Vytautu Sirijos Gira. Pokario metais jis parašė keletą romanų, tačiau jie esą „arba nutylimi, arba sudirbami“. Tik Lenkijoje jo „Raudmedžio rojus“ susilaukė aštuonių teigiamų recenzijų. Išaiškėja, kad ir Petras Cvirka iš sauliaus tapęs paulium. „Po karo Petras kitoks grįžo... Ir mano tėvas (Liudas Gira) kitoks grįžo. Mirė kaip krikščionis. Palaidojom su kunigu“ (Mūsų žiniomis paskutinė išpažint, kad būtų „stipriau“, jis atlikęs pas arkiv. M. Reini). O juk jis buvo vienas iš didžiųjų Lietuvos duobkasių. 1940. VII.21 jis dalyvavo 20 žmonių delegacijoje, važiuosioje į Maskvą parvežti Lietuvai „Stalino saulės“. Tada jis ten pasakė Maskvai, kad reikia „sulaužyti nors ir mažiausią dar užsilikusį buržuazinių šlužų pasipriešinimą“.

Apie savo kilmę V. S. Gira pasakoja: „Kodėl Sirijos Gira? — Ne slaptyvardis. Mano senelis buvo Vilniaus katedros vargonininkas Liudvikas Girosirskis. Mano Jėzuitų gimnazijos brandos atestate, diplome taip ir įrašyta. Tikra pavardė. Senelis buvo grafitės Antoninos Sobolewskos ir vokiečio Adolfo Šmidtto nesantuokinis vaikas. Tad žinau, kodėl esu pedantas. Ir dalelė grafo“.

Iš pasikalbėjimo dar aiškėja, kad V. S. Gira greičiausia yra vienintelis gyvas Antano Smetonos krikštėlis. O jo krikšto mama — rašytoja Lazdynų Pelėda. Apie savo krikšto tėvą rašo: „Šviesus, inteligentiškas žmogus buvo, o keturi komunistai (sušaudymas) buvo Maskvos darbas. Smetona dėl to baisiai paskui pergyveno“.

b. kv.

Lietuvių Bendruomenės tarybos pirm. Angelė Nelsienė ir Renata Nelsaitė-Paulienė keletą kartų tarėsi su Illinois sen. Alan Dixon dėl humanitarinės pagalbos Lietuvai. Jis remia šį reikalą.

„VISKĄ IŠ NAUJO REIKIA KURTI“

Pasikalbėjimas su Lietuvos užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu ir Lietuvos valstybės atkūrimo komisijos pirmininku Gedimynu Šerkšniu liepos 17 d. New Yorko aerodrome, prieš jiems išskrendant atgal į Lietuvą.

— Jūs turėjote susitikimą su mūsų valstybės sekretorium J. Bakeriu. Ar galite pasakyti, kokios buvo nuotikos tame susitikime?

— A. Saudargas — Pirmiausia, to susitikimo faktas yra labai naudingas Lietuvai šiuo metu. Mes buvome priimti kartu su J. Šerkšniu. Taip pat dalyvavo ir Stasys Lozoraitis, kas taip pat yra labai svarbu simboliškai kaip priėmimas Lietuvos vyriausybės ir teisingumo atstovo, kuris yra pripažįstamas Washingtono nepriklausomos Lietuvos. Ne tik tai žodžiais pasakė valstybės sekretorius Bakeris, kad jie laikosi nepripažinimo politikos, bet nepripažinimo politika buvo kartu ir to priėmimo faktą patvirtinta.

— Ar Bakeris Jums padarė kokius nors pažadus Lietuvos pripažinimo atžvilgiu?

— A. Saudargas — Nei mes tokių pažadų laukėme, nei klausėme, nei užsiminėm. Mūsų pagrindinis tikslas buvo informuoti labai svarbiu momentu apie Lietuvos poziciją dėl derybų su Maskva. Čia kaip tik buvo labai puiki proga, nes šiuo metu Kremlius nenori tiksliai

RASA RAZGAITIENĖ

perskaityti to, kas yra parašyta mūsų priimtuose dokumentuose ir juos savaip interpretuoja. Tai buvo labai svarbu išaiškinti tiesiai valstybės sekretoriui ir kitiems JAV-ių pareigūnams, kokia yra Lietuvos pozicija, pateikti savo dokumentus ir juos paaiškinti.

— Kuo skiriasi Maskvos interpretacija nuo Lietuvos?

— A. Saudargas — Pagrindinis interpretacijos skirtumas yra tas, kad Lietuvos Aukščiausios tarybos sprendime dėl moratoriumo yra aiškiai pasakyta, kad derybos prasidės tik tada, kai jų pradžia bus užfiksuota abiejų pusių priimtų protokolų, kuriame bus pažymėta, kad tuo momentu prasidėjo derybos. Taip pat bus nusakyti derybų tikslai ir derybų sąlygos. Tai yra mums labai svarbu, nes mes negalim pradėti derybų su sovietais neapibrėžtų derybų tikslų ir sąlygų. Kitaip jie gali pradėti tas derybas vilkinti ir nebebus aišku, dėl ko mes čia veikiam ir dėl ko mes čia tariamės.

— Ar yra numatyta data derybų pradžiai?

— A. Saudargas — Esmė yra, kad deryboms nėra datos, bet yra sąlyga. Protokolas yra ta sąlyga. Prieš derybas turi būti dar tam tikros konsultacijos, patikslintos nuomonės. Jeigu abi pusės priims tą protokolą ir ji pa-

sirašys, tai tada tuo ir gali būti pažymėta pradžios data. Tiktai aš noriu pridurti, kad prezidento Gorbaciovo įsake, kuriame jis paskiria komisijos narius deryboms su Lietuva yra du tvirtinimai, kurių yra visiškai kitokios interpretacijos nuo Lietuvos. Pirmas tvirtinimas yra preambulėje, kuriame jis sako, kad Lietuva jau paskelbusi moratoriumą, ir antras, kad jie jau yra susitarę su Lietuvos Aukščiausiąja taryba dėl derybų. O mes kaip tik norime patikslinti, kad prezidento Gorbaciovo įsakas nurodo, kad jie mūsų dokumentų skaityt ir ji priėmė ir iš esmės sutinka su tuo dokumentu, bet kad jie klaidingai interpretuoja to dokumento turinį. Mes kaip tik tiksliname savo poziciją Amerikoje.

— G. Šerkšnys — Vienas dar dalykas, kuris turėtų prie to pagrindinių sąlygų protokole būti, tai yra derybų subjektai. Mūsų nuomone, protokoluose turi būti parašyta ir mes griežtai laikysimės tos nuomonės, kad derybos subjektai yra Lietuvos Respublika ir Sovietų Sąjunga, o ne pavyzdžiui, kokia nors Lietuvos SSR, kuriai būtų galima taikyti tą išėjimo įstatymą ar dar ką nors. Ir antras dalykas, tai yra derybų tikslas. Derybų tikslas, atrodo, pagal sovietų interpretaciją tai būtų kaip tik išėjimas, atsiskyrimas Lietuvos iš Sovietų Sąjungos, o mūsų požiūriu, derybų tikslas yra aneksijos pa-

naikinimas.

— Ar galėtumėte apibūdinti Jūsų vadovaujamos Valstybės atkūrimo komisijos darbus?

— G. Šerkšnys — Tai yra nauja komisija, nes anksčiau net kalbos negalėjo būti apie valstybės atkūrimą. Yra keli tikslai. Vienas iš jų yra valstybės struktūros sudarymas ir tą struktūrą, kaip žinome, turi nusakyti konstitucija. Tad vienas iš tikslų būtų naujos konstitucijos paruošimas. Ir kita vertus, tos struktūros jau įgyvendinimas. Prieš tai buvusi valdžia veikė taip, kad būdavo duodami nurodymai iš centro komiteto, kuriuos vykdavo Aukščiausios tarybos aparatas, praktiškai ruošdamas ir įstatymus, o deputatai tiktai kilnodavo rankas. Dabar jau Aukščiausią tarybą yra išrinkta dirbanti. Ji pati ruošia įstatymus ir šia prasme jau šiek tiek pradėta atkurti. Vyriausybė jau irgi šiek tiek pradeda dirbti, gal dar ne visai tokiu būdu, kaip mes norėtume, tačiau ji veikia ir dirba tiek, kad gerai kontroliuoja padėtį Lietuvoje. Tai yra tikra vyriausybė.

Mūsų komisija yra istoriškai išsivysčiusi iš Sąjūdžio politinės komisijos, kurios pirmininku buvo Saudargas. Kai jis buvo išrinktas ministru, tada jis iš tos komisijos išėjo. Mūsų komisija šiek tiek perėmė tas tradicijas, kad žiūrėti į einamąją politiką ir kuria strateginius planus. Pavyzdžiui, laikinųjų ekonominių priemonių blokados sąlygomis įstatymas išėjo iš mūsų komisijos, dirbant kartu su teisine komisija. Mūsų komisija prisidėjo ir prie derybų darbo taip, kad yra ne vien tiktai konstitucijos ruošimas, bet ir einamosios politikos vykdymas. Komisijoj yra aštuoni žmonės.

— Kokių profesijų yra komisijos nariai?

— G. Šerkšnys — Nors turime teisininką, tačiau jų specialybės nėra tokios, kurios paprastai randamos parlamentuose. Turime jūrininką kapitoną, inžinierių docentą ir pan.

— Ar Jūs žiūrite į kokių kitų valstybių modelius?

— G. Šerkšnys — Šiek tiek nagrinėjame kitus. Gauname konsultacijas iš įvairių specialistų. Turime iš viso sudaryti Lietuvos naują sluoksnį. Prisiminkit, kad Lietuvoje nebuvo iš viso politikų. Rusai užėję diplomatus ir politikus iššaudė pirmoj eilėj. Čia buvo patys pavojingiausi. Viską iš naujo reikia kurti.

— Kokie yra Lietuvos užsienio reikalų ministerijos san-

tykiai su Lietuvos atstovybe Washingtono? Ar Jūs žadate dirbti per atstovybę?

— A. Saudargas — Be abejo. Manau, kad mūsų faktiniai santykiai turėtų vystytis kaip normalioji valstybė. Užsienio reikalų ministerija turi turėti tiesioginius, kuo glaudžiausius ryšius su savo atstovybe. Galbūt dar tiktai trūksta mūsų pilno teisinio įforminimo, kol Amerikos vyriausybė dar mūsų vyriausybės nepripažįsta formaliai. Mums todėl reikia kuo daugiau stiprinti tą faktinį pripažinimą. Kai mes kartu dalyvavome priėmimo pas sekretorių Bakerį su mūsų atstovu Lozoraičiu, tas stiprino mūsų faktinį Lietuvos vyriausybės pripažinimą. Mes turėjome progos gana ilgai ir išsamiai padiskutuoti įvairiais mums rūpimais klausimais su Lozoraičiu.

— Jūs taip pat turėjote susitikimus su National Security Council nariais. Ar buvo koks skirtumas politinės linijos tarp Baltųjų rūmų ir mūsų Valstybės departamento?

— A. Saudargas — Apkritai nelabai smulkiai buvo išreikiama ta politinė linija, kadangi buvo apsiribojama išpažinimu Lietuvos nepripažinimo ir okupacijos ir smulkiau neaiškina. Sunku būtų rasti kriterijų kokiems skirtumams.

— Ar galėtumėte papasakoti apie savo susitikimus su Amerikos senatoriais?

— A. Saudargas — Mes buvom susitikę su keturiais senatoriais — sen. Armstrong, sen. Kasten, sen. D'Amato ir sen. DeConcini.

— Tarp Senato ir vyriausybės tikrai buvo koks skirtumas nuotaičių ar ne?

— A. Saudargas — Jaučiasi skirtumas. Be abejo, ir pats pobūdis susitikimų mažiau formalus. Su senatorium D'Amato jau mes turėjom vieną žygį kartu prie Lietuvos ir Lenkijos rubėžius, taip, kad buvo atnaujinta ir sena pažintis tuo pačiu. Apstatimai ir problemos taip pat skyrėsi. Mes labiau koncentravomės į Senato ir Atstovų rūmų galimą humanitarinę pagalbą Lietuvai. Jie klausinėjo apie ekonominę padėtį Lietuvoje, ką mes išsamiau paaiškinome.

(Bus daugiau)

SEARS ATLEIS TUKSTANČIUS

Sears bendrovė numatė atleisti tukstančius tarnautojų, kad galėtų per metus sutaupyti daugiau kaip 100 mil. dolerių.

DUOBĖ

Romanas

ANDRIUS NORIMAS

32

Vytas apžiūrėjęs Diką. Šis kiek pasikeitęs, nes jau civiliniai drabužiai, bet vis ta pačia pamėlusia nuo alkoholio nosimi ir oda, iškirmijusiais dantimis, užtinusiomis akimis. Pro siaurus, be blakstienų langelius žvelgia du tamsiai rudi taškeliai, dabar atrodo visiškai juodi. Jie žiba nemeluoto džiaugsmo žiburėliais. Po žiponėlių dryžuoti marškiniai įkišti į tamsias kelnes, suveržtas rudu diržu, o kojos kone basos, nes įvėręs nykščius į vasarinius, pigius guminius sandalus.

— Aš tau sakiau — gerų draugų reta! O savo duotą žodį visada išlaikau! Atsiminiau datą, kada tave turėjo išleisti. Manau, tu neturėsi kur dingti, tai aš tau padėsiu... —

Sausų raumenų rankos stipriai krato Vyto pečius, lyg norėdamos iš jo išpurtinti paskutinius kalejimo kartelio trupinius. Jisdamas iš draugo burnos alkoholio dvoką, pats išsigeidžia išgėrimo. Tos prabangos seniai beturėjo.

— Po paraliais! Pasiilgau tavęs, vaikel! Te, užsūryk! Specialiai nupirkau tavo mėgiamųjų... —

Vytas užsūrio ir atpažįsta maloniai svaiginanti dūmelį. Paskutiniuoju metu ilgai kentėjo sausra gerklėje. Štai, dabar vėl traukia į save malonų jutimą! Svaiginantis dūmas tuoj atleidžia nervus. Vytas tikrai džiaugiasi malonia staigmena. Pasijunta, lyg savo brolii sutikęs. Klusniai moklina šalia Diko. O šis kiek

svyrinėdamas kėbzdina tiesiai į artimiausią užėgą. Dienos metu čia mažai svečių.

Atsideda į aukštas baro kėdes.

— Duokš mums po dvigubą!

Tylėdami seka barininko veiksmus. Tik po poros išlenktų dažytos degtinės stiklelių pajunta geresnę nuotaiką, vidinė šiluma. Baro tuštumas juos varžo, juoba, kad pats barininkas savo išvaizda panašus į policininką. Toks griežta veidais, stambiu smakru, trumpai kirptais plaukais.

— Na, vaikel... Tai jau vėl pradėsi gyvenimą! Džiaugiesi, labai džiaugiesi! Ką dabar manai pradėti?

Diko liežuvis klumpa, sunkiai klausos, bet Vytas dar pilnos samonės.

— Ką gi galit? Esu vienišas, kaip alkanas vilkas... Bet kita vertus, vienas lengviau gyventi. Gal rasiu kokį darbą... Argi ne vis tiek?

— Pabandyk, pabandyk... Tik klysti dėl gyvenimo... Dviem geriau gyventi... Visada! Turėsi pas mane nakvoti... Na, į sveikata! Pašėlusiai smagu tave matyti! Skool!

Dikas išlenkia stiklėlį. Dalis alkoholio nuvarva per smakrą. Jau keltiną kartą išima iš kelnų kišenės storą banknotų pluoštą. Vis atskiria po vieną dešimkę, o gavęs gražos supila į kitą kišenę smulkius. Delno stuktelėjimu padeda pinigą ant dregnai nublizginto baro, garsiai pareikalauja vel įpilti.

Žalsvi banknotai turi keistą galią — Vyto akys vis krypta į juos Dikui apmokant už gėrimus. Tuo pačiu jausmai artina prie tokio dosnaus draugo. Galvoja — iš kur Dikas gavo tokią krūvą pinigų? Matyti, buvo tik ką apipilęs kokią kasą. Banknotų pluoštas įrodo Vytui turint turtingą bičiulį, o barininkui — gerbiama klientą. Tokios mintys svaigstanciją nuo alkoholio galvą maloniai nuteikia, o ateitis rodo nauju, gražiu drabužiu.

Kada barininkas, nors labai gerbiąs banknotų savininką, tyliai prašnažda Vytui, kad jo draugas jau reikalingas poilsio, Vytas susipranta kviesti Diką namo.

— Namų? A... Namų!.. Gerai... —

Dikas visiškai girtas. Zauzėja kažką neaiškaus.

— Kur tu gyveni, Dikai? Aš pašauksiu taksi... —

— Gyvenu? Va, čia gyvenu... Čia mano namai!.. —

Po velnių, ar baras ne mano namai? Ką?

Vytas rimtai susirūpina, nes neturi kur nakvoti. Kas bus, jei Dikas išsipaigios tik iš ryto kur nors gatvėje?

Barininkas jau iššaukęs taksi automobilį. Šoferis laukia duryse. Dikas vos nenukrinta nuo kėdės, netikėtai susmukęs. Vytas jį prilaiko, stipriai paėmęs jo ranką žemiau pažasties, nors pats irgi netvirtai kropsinėja. Noras pailsėti drauge lovoje dar verčia jį laikytis. Šoferis padeda įgrūsti Diką į automobilį.

— Kur važiuoti? Adresas?

— O paibelis jį žino! Jis žino savo adresą... Ei, Dikai! Pasakyk šoferiui kur važiuoti! — Vytas girdi sebrą kažką raizgiojant.

— Vaziuok... Į pragarą... Pas velnius... pas raganas... —

— O koks gi to pragaro adresas? Juk ten gyveni... Dikas kažką murma. Šoferis gali suprasti porą žodžių.

— Smėlio? Smėlio gatvė? O koks numeris? Mister!

— Numeris nesvarbu!... Vaziuok... —

Automobilyje Vytas stengiasi nepasiduoti užėnčiam snauduliui. Jis žino — jeigu užmigs, tai ir jo samonė užmigs. Gero šoferis nuvežė tada juos abu į daboklę išsipaigioti! O, ne!... Taip negerai! Reikia išsaugoti Diko pinigų... Ką gali žinoti! Iš kur jie?.. Bet jų daug... O mums dėl to geriau... —

(Bus daugiau)

VAI RŪTA, RŪTA ŽALIOJI...

Kaip šis straipsnelis atsirado? Su vienu visiems žinomu asmeniu teko pasikalbėti apie tai, kas yra šiame straipsnyje. Tas asmuo mane paragino apie tai parašyti.

Lietuvoje yra sukurta apie rūtą keletas dainelių. Lietuvių moterys mėgstą turėti rūtą savo darželyje tarpe gėlių. Lietuvoje ne viena ją laikė skaistybės simboliu. Lietuvoje rūta atsirado palyginti neseniai. Apie rūtą, kuo ji laikoma pasaulyje, kaip ir kada ji pasiekė Lietuvą „Gamtos“ žurnale laisvoje Lietuvoje (datos nebeatmenu, bet tarpe 1935-1940 metų) paskelbė išsamų straipsnį kun. Jonas Matusas, kuris studijavo gamtą.

Rūta žinoma visame pasaulyje, paplitusi iš Azijos. Vienur ji vadinama rūta, kitur route. Anglų kalboje rašoma: ruta (Webster International Dictionary). Ruta niekur nelaiškoma gėle, bet piktžolė, kuri yra išgarsėjusi kaip piktžolė, padedanti moterims išvengti gimdymo.

Lietuvon rūtą parvežė iš Vokietijos vienas iš Tiškievičių, kuris studijavo Tuebingen universitete. Parvežė ne kaip gėlę, bet kaip vaistažolę minėtam tikslui, kad netvarkinga mergina, tapusi neščia, galėtų išvengti gimdymo ir jos gresiančio pavojaus. Lietuvoje apie tai nebuvo viešai kalbama, bet daugelis moterų tai žinojo. Kaip pamėnėsiu, žinojo ne visos. Daugelis tai sužinojo tik išvykusios iš Lietuvos.

1952 m. sausio mėnesį pirmą kartą atlikau lietuvius, išemigravusius po karo į Vėnezuelą. Čia man teko būti liudininku lietuvėms moterims du-

tos pamokos apie rūtą. Vėnezuelos sostinėje Caracas vienos parapijos bažnyčioje sausio mėnesio antrą sekmadienį apie vidurdienį laikiau lietuviams Mišias. Moterys paruošė dalyviams pietus parapijos salėje. Vietos katalikų Moterų pirminkė, inteligentė vėnezuelietė, nuėjo į salę patikrinti, kaip tos naujos ateivės viską paruošė. Ilgas stalias apdengtas baltom staltiesėmis ir aplink visą stalą prie staltiesių prisagstyta rūtų lapelių. Moteris tiesiog nusigando. Visas tas rūtas nuplėšusi sumetė į sąslavų dėžę. Sutiktas tai paruošusias mūsų moteris apibarė ir paaiškino, kas yra rūta.

Svetimuose kraštuose daugelis mūsų moterų jau žino, kas yra rūta. Jos nesodina rūtos prie savo namo, mergaičių nekirkštija Rūtos vardu. Nors žydų tautos istorijoje — Sename Testamente Ruth yra žinoma kaip istorinė garbinga moteris. Anglų kalboje Sv. Rašte (New American Bible) ji rašoma Ruth. Arkiv. J. Skvireckas Senojo Testamento pirmame tome rašo Ruta. Tačiau ši Švento Rašto Ruta neturi nieko bendro su rūta.

Chicagoje, gal ir kitur lietuvių namo priešakyje galima matyti gėlių tarpe ir rūtą. Tai neteikia lietuviams garbės. Šio laiko kovoje už gyvybę ir vadinamo „laisvo pasirinkimo“ nelietuviai amerikiečiai, kurie žino, kas yra rūta, dėl rūtos lietuvių moteris laiko „laisvo pasirinkimo“ — abortų šalininkėmis.

Šio straipsnelio tikslas yra patarti lietuvių moterims savo namo priešakyje tarpe gėlių nesodinti rūtos.

Vyskupas Vincentas Brizgys

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS RŪPESČIAI

Vasara jau ritasi į antrą pusę. Po karštų dienų tuoj ateis malonios rudens popietės ir vakarai. Vėl sujūdas lietuviška kultūrinė veikla.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba, kuri sudaryta iš New Yorko apylinkėse gyvenančių rašytojų, jau dabar rikiuoja savo rūpesčius ir darbus.

Premijos reikalai

Dabar didžiausias šios Draugijos rūpestis yra metinė Draugijos premija už praitų metų išleistą geriausią grožinės literatūros knygą. Premija 2000 dol.

Seniau premija buvo mažesnė, ir ją pati valdyba turėjo surinkti iš įvairių aukų. Kai Lietuvių Fondas sustiprėjo, jis kas metai skiria tai premijai reikiamus pinigus, tuos 2000 dol. Ir šių metų premijos mecenatas yra Lietuvių Fondas. Lietuvių Rašytojų Draugija nuosirdžiai dėkoja Liet. Fondo vadovybei už reikalo supratimą ir šios premijos paskyrimą. Tai pagyvina kultūrinę veiklą ir ugdo mūsų literatūrą.

Geriausiai knygai atrinkti sudaroma speciali juri komisija. Šiemet ji sudaryta iš Chicagoje gyvenančių rašytojų. Į ją įeina: Danutė Bindokienė, Kazys Bradūnas, Česlovas Grincevičius, Aušra Liulevičienė, Nijolė Užabalienė.

Valdyba prašo, kad šioji komisija premiją paskirtų per rugpjūčio mėnesį, nes rudenį numato surengti literatūros šventę Kultūros Židinyje. Prie šventės gerai derintusi ir premijos įteikimas.

Praeitais metais yra išėję 11 grožinės literatūros knygų. Leidėjai prašomi paaukoti šiai juri komisijai bent porą knygų. Jas siųsti Aušrai Liulevičienei Draugo adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Nario mokesčiai

Draugijos veiklai užtikrinti ir ją plėsti reikalingos lėšos, o jos gaunamos tik iš nario mokesčio. Dabar draugijos veikla darosi sudėtingesnė, nes pagyvėjo ryšiai su Lietuva. Kartais tenka pagelbėti kokiems Lietuvos rašytojams, todėl ir reikia turėti savo sąskaitoje pinigų.

Draugijos nariai prašomi sumokėti nario mokesį — 10 dol. metams. Pinigus siųsti išdėstiniui: Leonas Lėtas, 32 Paper Chase Dr., Farmington, CT, 06032.

Siunčiame

Draugijos valdyba baigia paruošti aplinkraštį ir Draugijos narių sąrašą. Visa tai bus siunčiama viename voke. Bus išsiųsta greitai laiku. Draugija dabar turi 96 narius, kurie yra pasklidę visame laisvame pasaulyje.

Palikimas

Chicagoje mirė petas Jonas Minelga, rašęs puikius eilėraščius vaikams. Jis savo testamentu Liet. Rašytojų Draugijai paliko 1000 dol. Nors valdyba dar negavo šio palikimo, bet ji dabar dėkoja visiems testamentu vykdytojams ir reiškia užuojautą visiems velionio artimiesiems.

LRD valdyba

Pavergtų tautų parodoje lietuvių sekcija. Iš kairės: Irena Levickienė, Birutė Vindašienė, Kazimieras Oksas ir Grožyda Giedraitytė.

CENTRAS — MŪSŲ JUNGTTIS

Šį kartą kalbėsiu apie Lietuvių centrą Lemonte: apie Centro rūpesčius ir džiaugsmus, o svarbiausia jo reikalingumą. Centras, galima sakyti, dar tik kūdikis. Jis dar net neturi dviejų metų, bet jis jau gana stipriai atsisotęs ant savo kojų. Jame labai daug judėjimo: bažnyčia, mokykla, „Pasaulio lietuvių“, „Hot line“, skautai, Meno galerija, Tautodailės muziejus...

Centro įkūrimo rūpesčius ant savo pečių pasiėmė mūsų jaunesnė karta. Rizika didelė ir rūpesčių daug. Jų tėvų, lietuvių mokyklų ir organizacijų idiegtas lietuviškumas paskatino juos pradėti kurti centrą, kuris sujungtų po plačias Chicago apylinkes išsiblaškius lietuvių, nes, dar ilgai laukiant, lietuvių bei nuostoliai būtų labai dideli. Jiems taip pat rūpėjo, kad ir vyresnioji mūsų karta, kuri tiek daug atidavė savo tautai, atėjus poilsio dienoms, rastų lietuvišką aplinką. Čia jiems sudarytos sąlygos gyventi tuose dideliuose pastatuose, kur nei žiemos šalčiai, nei sniego pūgos, nei vasaros karščiai nevargina.

Viskas po tuo pačiu stogu. Nori pasimelsti — bažnytelė čia pat. Ivairūs parengimai irgi čia. Savaitgaliais pilna žmonių. Slegiant rūpesčiams ar kilus kokioms nors abejonėms, čia pat mūsų kapelionas, kuris visada išklauso, pataria, paguodžia, sustiprina pasitikėjimą mūsų Kūrėju. Sunegalavus čia pat Lemonto miestelio klinika, kurioje dirba keli lietuviai gydytojai. Reikalui esant jie aplanko ligonius ir centre. Dirbdama kartu su jaunesniaisiais valdyboje, matau, kiek daug jie poilsio valandų aukoja, rūpindamiesi centro išlaikymu. Kiek daug laiko atima nuo savo šeimos, kad tik centras gyvuotų, stiprėtų, gražėtų. Labai gerai suprato, jog per daug išsiblaškiusiems po plačiasias Chicago apylinkes jauniems buvo didelis pavojus atitrūkti nuo savo lietuviško kamieno, nuo savo tautos. Užmiestiuose nebuvo nieko juos jungiančio, o be savos patalpos nieko tokio būti ir negalėjo. Džiaugiesi matydama, kai vis nauji ir nauji žmonės lanko centrą. Kiek daug tėvų atveža savo vaikučius į šeštadieninę mokyklą iš labai toli. Vaikučiai mokosi lietuviško žodžio, o tėveliai išsijungia į mokyklos veiklą.

Atsirado labai daug gerasirdžių lietuvių, suprato centro reikalingumą ir jo išsigimui sudėjo daug pinigų. Jų suaukoti pinigai įgalino tą centrą nupirkti. Bet jis dar neišmokytas, turi skolą. Kaip kiekvieną naują kurį spaudžia bėdos, paskolos, visokie nepatikimai, trūkumai, taip ir lietuvių centras negali jų išvengti. Reikia ji

ir paremontuoti, pritaikyti mūsų reikalams gražinti. Visur reikia pinigų. Būtų labai gerai, kad dar šiais metais galėtumėm gražinti skolą, o tada centras tikrai atsistotų ant tvirtų kojų. Yra dar labai daug galimybių įrengti jį pilnesniam naudojimui. Susiduri vis su tais pinigais, teisingiau — jų stoka. Dėkojame pirmūnams, sudariusiems sąlygas patalpoms įsigyti. Prašome paramos, didesnės ar mažesnės aukos išmokėti skoloms. Kiek kas galime padėkime, nes labai gaila aukotojų taip nuosirdžiai suaukotus pinigus išleisti nuosimčiams, kurių skolintojai labai daug nuskaičiuoja, skolą mokant dalimis per ilgesnį laiką.

Visi žinome, kur tas centras yra, aplankykite jį, įsijunkite į jo narių seimą. Centras visų mūsų širdis, jungtis, pasididžiavimas, o svarbiausia, nepaprastai reikalingas. Nuosava pastogė, kad ir kuklesnė, bet visada brangesnė, malonesnė net už puošniausius svetimus rūmus. Čia mes randame savą lietuvišką aplinką, čia skamba lietuviškas žodis.

Kai okupanto tankai grasino

Bronė Nainienė

Adv. Rimas Domanskis — centro pirmininkas.

ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS DĖMESIUI

Šių metų gale baigiasi mūsų Sąjungos centro valdybos kadencija. Kviečiame kolegas, kad ir plačiau išsibarsčiusius, sudaryti penkių arba trijų kandidatų grupę, sutinkančią kandidatuoti ir perimti centro pareigas sekantiems trimis me-

tais. Apie balsų skaičiavimo komisijos sudėtį pranešime, kai turėsime tikrą sąrašą centro valdybos adresu, 23500 Via Galera, Valencia, CA 91355, o esant reikalui mano telefonas yra 1-805-259-7020.

R. K. Vidžiūnienė, pirm.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS

GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

(312) 586-5959 (708) 425-7161

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagaiba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiestuose. Sąžiningai patarėms.

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

VEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Genrikas Songinas

Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotyčiai susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonų.

Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam.

Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairioms progoms. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

POVILAS PETKEVIČIUS LENKŲ OKUPACIJOSE IR JŲ KALĖJIMUOSE

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir aštuonerius metus kalėjimuose. Objektivitys ir sklandžiai parašytos apybraižos skaitytoją įtikina, kad mūsų kaimynas buvo žiaurus ir sukta. Šią knygą kiekvienam verta pasiskaityti ir turėti savo knygų bibliotekoje. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 centus valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

RAŠTAI, I tomas. Jonas Aistis. 450 psl.	\$15.00
ISLAMAS, religija, kultūra, valstybė. A. Rubšys. 75 psl.	\$5.00
NUO PLUNGĖS IKI MAROKO, atsiminimai. Kazys Pabedinskas. 438 psl.	\$10.00
DIDYSIS KOVOTOJAS KUN. K. GARUCKAS, S.J. Red. kun. J. Kidykas, S.J. 385 psl. .	\$10.00
LIETUVIŲ KELIAS KRIKŠČIONYBĖN, istorinė apžvalga. Stasys Maziliauskas. 311 psl. .	\$10.00
TĖVAS VENANCIJUS IR JO MATILDA, pasakojimai. Jurgis Jankus. 269 psl.	\$10.00
KOL ESU ČIA, pasakojimai. Jurgis Jankus. 375 psl.	\$8.00
AWAKENING LITHUANIA, Jack J. Stukas. 191 psl.	\$8.00
SERVING LITHUANIA. J. K. Valiunas. 288 psl.	\$18.00
THE BALTIC STATES, Estonia, Latvia, Lithuania. Georg von Rauch. 265 psl.	\$30.00
FIGHTERS FOR FREEDOM. J. Daumantas. 279 psl.	\$10.00
CROSSES IN THE ARCTIC, atsiminimai. Matilda Melienė. 179 psl.	5.00
IS THAT YOU LAUGHING COMRADE? Juokai. Alg. Rukšėnas. 182 psl.	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų neįsisiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

Nauja Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdyba, išrinkta Bostone gegužės 12-13 dienomis. Valdyba yra iš Los Angeles lietuvių. Iš kairės sėdi: vicepir. Rūta Sakienė, pirmininkas dr. Povilas Švarcas, vicepir. Jonas Petronis, stovi išd. Ramūnas Buženas ir sekr. Karolis Milkovaitis.

SAVA SPAUDA – VISŲ RŪPESTIS

JURGIS JANUŠAITIS

Vasara – atostogų, poilsio, kelionių, giminių ir draugų lankymo metas. Sumažėja kultūriniai renginiai, ištuštėja salės, tik gamtos prieglobščiuose sulekiame didesniais būriais atsigalvinti, pailsėti, susitikti draugus, papramogauti smagiomis gegužinėse. Natūralu ir tai reikia. Tačiau ne visi gali džiaugtis poilsiu, nerūpestingomis vasaros dienomis. Kai kurie užsimojimai didesniais darbams neatpalaiduoja išpareigojusių tuos darbus atlikti. Tokių didžiųjų išpareigojimų tarpe turime ir artėjantį „Dirvos“ deimantinį jubiliejų.

Taigi išpareigojimas savo spaudai, išpareigojimas rūpintis savo spausdintu žodžiu, kuris kaip kasdieninė duona mums savaitėmis, metais, mėnesiais dvasine atgaiva, susijungimo su tėvynainiais plačiame pasaulyje.

„Dirvos“ jubiliejui rengti vyr. komitetas, vadovaujamas energingos Irenos Kriaučiūnienės, su dideliu rūpestiu žvelgia į „Dirvos“ jubiliejaus minėjimo pabaigą. Juk užsibrėžta šiam tautinės minties, gerai redaktoriaus Vytauto Gedgaudo redaguojamam savaitraščiui užtikrinti egzistenciją.

Remkime savąją spaudą, remkime patriotinius visus laikraščius – be pavydo sako pirmininkė Kriaučiūnienė. Ir tai graži tolerancija. Štai ir mūsų įdomusis dienraštis „Draugas“ visus savo skaitytojus aplankė su laimėjimų knygutėmis. Nedaug tepašo – tik 10 dolerių už 12 bilietėlių. O nauda, juk visiems atsiliepus, būtų tikrai didelė.

„Dirvos“ vajeaus komitetas seniai tokius laimėjimų bilietėlius išsiuntinėjo tėvynainiams. Taip pat prašė ne po daug, tik priimti knygelę ir už ją atsiųsti auką. Komitetas informuoja, kad į šį šauksmą atsiliėpė tik vienas penktadalis laiškus gavusiųjų. Mažoka. O gal dabar, poilsiaudami, varatydami „Dirvos“ puslapius prisiminsime, kad dar tos mažytės, kuklios pareigos savajai spaudai neatlikome. Juk nesunku, ir atsakymui vokelis pridėtas, tik čekutį parašykime ir laiškutį sugražinkime. Žiūrėkite, koks bus džiaugsmas vyr. „Dirvos“ jubiliejaus komitetui.

Maža sumele, atrodo, neapsunkisime ir savojo biudžeto. Vyr. komiteto viltys krypta į pagalbinius komitetus, susidariusius didesnėse ir mažesnėse lietuvių kolonijose. Puiku, kad Los Angeles komitetas sudrebino žemę savo aukų gausumu. St. Petersburgo komiteto pirmininkas Juozas Žvynys

optimistas, aukos jau plaukia, nors, sako, patarimų gaunas ir vieną kitą užgaulų žodelį kantariai nuryja. Tokių mielų tautiečių turėjome, turime ir turėsime. Dažniausia tie tėvynainiai šaltokai prima tokius prašymus. Nėpykime už tai, atlaidžiai jiems ir už tai padėkime. Štai nedidelė, graži Daytona Beach lietuvių kolonija jau suplanavo „Dirvos“ deimantinės sukakties minėjimą. Jis vyks rugsėjo 9 d. Prince of Peace parapijos salėje Ormond Beach. Ir puikius kalbėtojai-svečiai „Dirvos“ vajeaus ir minėjimo vyr. komiteto pirmininkė Irena Kriaučiūnienė ir svečias žymus publicistas, rašytojas Bronys Raila. Tikime, kad mūsų apylinkės lietuviai minėjime taip pat gausiai dalyvaus.

Su dėkingumu tenka paminėti mūsų Lietuvių fondą, kuris „Dirvos“ jubiliejaus proga paskyrė 2000 dol. auką. Tad ar neverta remti ir LF, jam telkiant penktąjį milijoną dol.

Vyr. komitetas taip pat su viltimi žvelgia ir į naująją Vilties draugiją, kurios tiesioginis rūpestis ir yra „Dirvos“ išlaikymas, parūpinimas jai lėšų. Būtų gražu, kad naujoji Vilties draugijos valdyba stipriai priremtų patį „Dirvos“ jubiliejinį komitetą, o juk bendrųjų problemų daug, reikia bendrų sprendimų, reikia rūpintis sava spauda suglaustomis gretomis.

„Dirvos“ jubiliejui ruošti komitetą kaip tik pakvietė buvusios Vilties draugijos pirmininkas, labai rūpestingas inž. Vaclovas Mazioka. Malonu pažymėti, kad į komiteto laiškus, prašant leidinyje talpinti savus sveikinimus, nuoširdžiai atsiliėpė net 32 iš paprašytų 36 asmenų. Dvylika net pridėjo ir savo aukas. Komitetas jiems nuoširdžiai dėkingas.

Iki „Dirvos“ jubiliejaus užbaigimo nedaug beliko laiko. Apie tris mėnesius. Netruks nusku-bėti savaitės. Tad jau dabar pats laikas pagalbiniams komitetams galutinai sukrusti ir savus išpareigojimus sąžiningai atlikti.

Taip pat gražus komiteto pareidavimas, kad įvairiomis progomis, kai susiburia tėvynainiai į gimtadienius, vardadienius ar net ir liūdnomis progomis ir laidotuves, aukoti ir „Dirvos“ išlaikymui. Tokių pavyzdžių jau turime (pvz. Rūta Sakienė). Taigi po šių apmąstymų, kad ir besinaudodami vasaros malonumais, prisiminkime ir savąją spaudą, kuri taip pat turi daug problemų ir rūpestių ir reikalinga mūsų pagalba.

LAZDA TURI DU GALUS

EDMUNDAS JAKAITIS

Kaip ji bebūtų pavadinta – prostitutė, paleistuvė, kekšė ar kaip kitaip, visi žinome, ką tai reiškia. Mažiau žinoma, kad kiekviena jų turi savo „globėją“, kuris ją visiškai valdo. Jo priežiūroje ji uždarbiauja, atiduoda savo pajamas, tenkina jo geidulius, baudžiama mušimu. Ji yra pavergta, skriaudžiama, išnaudojama.

Puolusios merginos gyvenimas nėra lengvas. Ar lengvesnio gyvenimo ar miesto smagų išskodama, nepatyrusi, pažadai suvilioti mergaitė, yra išprievartauta ir, trūkstant gyvenimo patyrimo, įkliūva į jai nežinomas žabangas. Vietoj to, kad reikalai gerėtų, jie nuolat eina blogyn. Pastogės nebuvimas, maisto neprekiavimas, nežinomas rytojus stumia į nevilgtį. Tuo tarpu skriaudėjas liūdniausiu momentu pasiūlo išeitį.

Pilnai neprasiskleidęs žiedas pradeda prarasti savo grožį. Kūno pardavinėjimas tampa kasdieniniu reikiu. Susilpnėjęs valiai, atsiranda beatodairiškas klusnumas. Su kuo eiti į motelį, kaip eigtis, kiek paskaityti – viskas nurodoma. Uždarbis yra negailestingai atimamas, paliekant keletą monetų kasdieniniams reikalingams. Jeigu naktis buvo pelninga, gauna papildomą priedą – žiupsnelį baltų miltelių. Kitu atveju – žiaurus sumušimas už neparodytas pastangas.

Tie, kurie gyvena iš kitų darbo, vadinami parazitais arba veltėdžiais. Tiems, kurie ieško lytinių pasitenkinimų, patar nauja savadautojai. Šiame krašte jie yra žinomi „pimp“ vardu.

Savadautojas yra prekiautojas svetimu kūnu. Bet prekiautojas nėra lygus prekiautojui: ju yra mažų ir didelių, stambių ir smulkių. Jeigu smulkieji savo žinioje sugeba turėti vieną vergą, tai stambieji operuoja dešimtimis. Viešieji namai, bordeliai, kaip bepavadinume, yra bizniai, kur pelnu nesidalijama. Viską susižeria valdytojas, uždarbiautojams palikdamas trupinius.

15 tarybinių respublikų (išskyrus rusų) turi išlaikyti ir pasotinti Maskvą. Grobuoniškai pasigriebusi virš 150 didesnių ir mažesnių tautų, Maskva jas valdo, nesilaikydama jokių žmoniškumo dėsnių. Vienos vergų 70 metų, kitos neša jungą nuo Antro pasaulinio karo pabaigos.

Valdymas paremtas policine

jėga, biurokratizmu, kyšiais – niekada piliečiams neatnešė gerovės. Kada ranka plauna ranką, kiekvienas rūpinasi savimi. Engiamai liaudžiai, prislėgtai nurodymų iš aukščiau, belieka vykdyti uždėtus prievoles.

Už Uralo kalnų Sibire žemės turtai yra beveik neišsemiami. Rytuose – aukso kasyklos. Sibiro viduryje – deimantų, anglių, kobalto, vario, nikelio, geležies rūdos kasyklos. Vakaruose – alyvos laukai su dujų ištekliais. Sumaniai šeiminkaujant visą pasaulį būtų galima aprūpinti žaliavomis. Bet Sibiras yra turtingas ne tik kasyklomis, bet ir vergų stovyklomis.

70-čiai metų praejęs, Sovietų Sąjunga neįgyvendino savo pažadų. Respublikų išnaudojimas neturėjo ribų. Kuo toliau, tuo daugiau didejo Maskvos reikalavimai. Kad ir kaip produktingos buvo Pabaltijo respublikos, didysis brolis liko nepasotinamas.

Ir atsiranda padėties gelbėtojas. Sumaniai įkopus į valdžią, sumaniai pradėjo ir veikti. Atleido vadeles. Kai ką leido, kai ką prižadėjo. Atrodė, kad atsirado tautų išganytojas. Pradėta kalbėti, planuoti, užsimoti. Bet kada reikals priėjo prie atsiskyrimo, aiškiai buvo pareikšta, kad toks sumanymas nėra realus, nes nepriklausomybė brangiai kainuosianti. Nebus užmiršta suteikta pokarinė pašalpa, atvežta mašinerija, pristatytos žaliavos. Reikšia išsiųskimo kaina bus labai aukšta ir neįkandama.

Bet ar atimta daiktą reikia atsipirkti? Laisvė nėra nei perkama, nei parduodama. Del laisvės kovojama. Kovojama ne vien ginklu. Iškelti faktai parodo kieno pusę yra teisybė. Gaila, kad pasaulis nemato kur teisybė, kur melas. O gal nenori matyti.

Tuo tarpu rafinuotas valdovas spaudžia iš savo pavaldinių paskutinią prakaito lašą. Kai „pimp“ išleidžia jo valioje esančią vergą į gatvę pasipini gauti, žino, kad ji grįš netuščia.

Nepaslaptis, kad sovietams trūksta kietos užsienio valiutos. Beviltiškai rankiojant tuos kapitalistinius auksu padengtus pinigus, muitai iškilo iki beprotiškumo. Priverstinai pinigų keitimas juokingu santykiu, vežamų dovanų konfiskavimas, visa tai prilygsta prievartavimui. O kaip pavadinti leidimą sportininkams žaisti už

Sajungos sienų? Nuostabiai skamba, kada sutartys daromos milijonais, bet liūdna, kada vargšui lieka mažiau negu pusė tos sumos. Niekas nesišvaisto milijonais be reikalo. Už juos reikia dirbti ir nemažai prakaito pralieti. Kokią teisę turėjo „Gosbank“ Maskvoje perimti Lietuvos 6 milijonų rublių kontrolę iš savo rankas? Ar tai neprievartavimas, kada centras moka už mėsa ir pieno produktus mažiau, negu yra jų pagaminimo kaina? Naujoji persitvarkymo eigoj, jeigu kas ir leidžiama, tai dar būtina reikšia – kad galima. Maskva parodė savo galią, uždrausdama turėti prekybinius ryšius su Vakarais. Pabaltijo užsienio prekybos pradžia reikalinga nuosava valiuta. Piniginei transakcijai reikalingi savi bankai. Tai neįmanoma valstybei, esant valstybėje. Tai žino Maskva. Tai žino Pabaltijo gyventojai. Pabaltijai nori būti laisvas, Maskva nori ir toliau išnaudoti. Pabaltijai esant laisvam, nutrūkėtų apsirūpinimas gėrybėmis puselčiumi. Kas norėtų to atsisakyti? Tik ne Maskva.

Kaip pavadinti atimtos žemės nuomavimą? Nauju įstatymu – žemė bus nuomojama, bet ne parduodama. Žemdirbys, kaip buvo, taip ir liks bežemis. Nieko naujo, tik kitas pavadinimas. Gorbačiovas ruošia mums sąskaitą. Bet ar jis nežino, kad lazda turi du galus? Pradėjus nuo arbužų transporto „badaujančiai Lietuvai“, jėga primesta sistema trėmė, naikino, marino badu, bandė atskiesti gryną kraują, priveddama rusų okupantus. Laikas darė savo. Mūšios vedybės, pavainikiai, pamestinukai – okupacijos iš-

ESTIJOS NUTARIMAS

Estijos Respublikos Aukščiausioji taryba rugpjūčio 7 d. nepaprastoje sesijoje priėmė nutarimą, kad nuo tos dienos Estijos teritorijoje nebegalioja Sovietų Sąjungos, nei Estijos Socialistinės respublikos konstitucijos. Taryba taip pat pareiškė, kad derybų su Sovietų Sąjunga turi remtis 1920 metų Estijos Rusijos taikos sutartimi ir kitomis sutartimis, sudarytomis iki 1940 metų.

Deryboms su Maskva jau sudaryta ir patvirtinta delegacija. Estijos taryba taip pat paskelbė, kad sovietų karinių pajėgų buvimas Estijos teritorijoje pažeidžia tarptautinės teisės normas.

„Draugo“ gegužinėje patenkinti lankytojai – svečiai laukia maisto.

Notr. J. Tamulaitis

MIRTYS DĖL NARKOTIKŲ

Gaisre degant namui 2020 S. Washtenaw, Chicagoje, žuvo mergaitės 2, 4 ir 5 metų. Begezinant gaisrą dar trys sužeisti. Policija įtaria, kad gaisras kilo dėl neatsargaus elgesio narkotikus vartojančio mergaitių tėvo.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos choro nariui

A.†A. STASIUI STASIŪNUI

mirus, reiškiamo gilia užuojauta jo žmonai ir giminiams.

Dirigentas ir choras

DRAUGAS, antradienis, 1990 m. rugpjūčio mėn. 21 d.

5

dava. Žala padaryta. Kaip ją apskaičiuoti? Džiaugiamės parsi-vežę artimųjų liekanas iš plačių Sibiro tundrų. Tai tik kelios dešimtys. O kur tie tūkstančiai, kurie liko nežinomi? Neapskaičiuojamas nuostolis

mažai tautai. Negalima gyvybės įvertinti pinigais. Jei bent žinant, kiek Gorbačiovas pats vertina savąją.

Jeigu Gorbačiovas ruošia mums sąskaitą, kodėl mums nepateikti savosios?

A.†A. LIANE E. GILIENĖ REHRL

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje. Mirė 1990 m. rugpjūčio 18 d. 12:40 val. ryto, sulaukusi 63 m. amžiaus.

Gimė Passau, Vokietijoje. Amerikoje išgyveno 38 m. Pailiko dideliame nuliūdime vyras John, sūnūs John ir Raymond, duktė Diane Quintos, žentas Emil; du anūkai: Christopher ir Michael Quintos; Lietuvoje uošvė Elzbieta Giliene, svainės Marija ir Irena Gilytės.

Kūnas pašarvotas rugpjūčio 20 d., pirmadienį nuo 4 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks rugpjūčio 21 d. antradienį. Iš koplyčios 8:45 val. ryto bus atlydėti į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdę vyras, sūnūs, duktė, anūkai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 312-476-2345.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE 4330-34 S. California Avenue Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue Telefonas – (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. (1-312) 737-1213 11028 Southwest Hwy. – Tel. (708) 974-4416 9236 S. Roberts Rd. – Tel. (708) 430-5700

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home 2533 West 71st Street Chicago, Illinois 60629 1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home 10201 South Roberts Road Palos Hills, Illinois 60465 708-430-4455

Petkus Funeral Home 1410 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home 1446 South 50th Avenue Cicero, Illinois 60650 708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS LAWRENCE C. GASUNAS

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE Tel. (708) 652-5245

APLINK MUS

x Maria ir inž. Antanas Rudžiai rugpjūčio 19 d. savo rezidencijoje Monee, Ill., minėjo vedybų 50-ties metų sukaktį. Šv. Mišias atliko vysk. V. Brizgys, koncelebravo vysk. P. Baltakis ir daugiau kaip dešimt kunigų. Pamokslą pasakė kun. Jonas Kuzinskas, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas. Dalyvavo didelis būrys svečių ir Rudžių gerbėjų. Placiu bus vėliau.

x Prof. dr. Vytautas Biliauskas, PLB valdybos pirmininkas, grįžo iš Europos ir dabar pasiekiamas savo būstinėje Cincinnati, Oh. Šveicarijoje jis skaitė paskaitą Lietuvos studijų dienose, susitiko su LB pirmininkais ir Lietuvos valdžios atstovais, atvykusiais į Ensiedeln. Pasitarimą turėjo su Aukščiausios tarybos pirm. Vyt. Landsbergiu, Lietuvos atstovu Washingtono St. Lozoračiu ir Šveicarijos valstybės sekret. Klaus Jacobi, kuris priėmė Šveicarijos vyriausybės vardu Vyt. Landsbergi Berne rugpjūčio 10 d. iškilminguose pietuose.

x Marijos aukšt. mokykla sveikina naujus mokytojus, kuriems bus rugpjūčio 24 d. orientacijos sesija. Rugpjūčio 27 d., pirmadienį, bus orientacijos ir fotografavimo diena, rugpjūčio 28 d. jaunieji ir vyresnieji fotografuos. Rugpjūčio 29 d., trečiadienį, prasidės reguliarios pamokos mokykloje.

x Vydio Kleizos su Lynn Wallace užsakė prieš santuokos sakramentą eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke.

x Baltic Beach Bash bus rugpjūčio 25 d. nuo 10 val. ryto Oak Stret Beach Chicagoje. Visur vyraus geltona, žalia ir raudona spalvos, sudarant reklamą Lietuvai. Visi kviečiami dalyvauti.

x Gražino laimėjimų šaknelės su 15 dol. auka: Kestutis Jecius, Villa Park, Ill., S. Z. Ramanauskas, Hallandale, Fla., Petras Skablauskas, Toronto, Kanada, R. Libus, Chicago, Ill., Elena Wasilewski, Brodview, Ill. Nuosirdus aciu.

x Lietuvos keliauninkų dėmesiai. Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, įskaitant bilietus į kitus miestus – lektuvais, traukiniais ar autobusais – skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300.

x G. T. INTERNATIONAL, INC. dėkoja savo klientams, kurie nepabūgo klaidinančių žinių, kad vizos į Lietuvą nebus išduodamos iki rugsėjo mėnesio. G. T. International vadovai nerulėdavo rankų ir visomis išgalėmis kovojo prieš turistinę blokadą, o šiandien gali džiaugtis, kad keliauninkų srautas į Lietuvą vis didėja. Norintys aplankyti atgimstančią ir atsistatantią Lietuvą, kreipkitės: G. T. International 9252 So. 79th Ave., Hickory Hills, Ill., tel. (708) 430-7272.

x Onos ir Povilo Norvilų aukštinį vedybų jubiliejų vakarį, marčios ir anūkai surengė rugpjūčio 19 d. Marijonų koplyčioje šv. Mišias ir iškilmingais pietumis restorane. Paskiau visi susirinko Norvilų namuose netoli „Draugo“. Buvo suvažiuavę artimieji iš Chicago ir apylinkių, taip pat dukrė Gražina Eringienė iš Baltimorės.

x Neeilinė vakaronė su žymia liaudies dainų atlikėja Veronika Povilioniene Jaunimo centro kavinėje bus ateinanči penktadienį 7:30 val. vak. Susitikimą rengia ir visus kviečia Jaunimo centro moterų klubas.

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokykloje mokslo metai prasidės rugpjūčio 27 d., pirmadienį, ir tęsis iki 11:15 val. ryto. Po pietų galės ateiti tėvai ir susimokėti mokslapinių ir atsiskaityti už knygas.

x Balso gegužinė bus rugpjūčio 26 d., sekmadienį, Jaunimo centre. Pradžia 12 val. dienos. Kavinė veiks nuo 10 val. ryto. Atsilankiusieji bus maloniai sutikti ir galės ne tik užkąsti, bet ir skaniai pasivaistinti šviežiu lietuvišku maistu. Nereikės kęsti nė troškulo. Veiks turtinigas dovanų paskirstymas. Visuomenė maloniai kviečiama tą dieną skirti Balfui ir savo dalyvavimu paremti šalpos darbą, kuris jau tęsiasi 46 metus.

x Marquette Parko Lituanistinei mokyklai registracija rugpjūčio 27 ir 28 dienomis nuo 12 iki 2 val. p.p. Registruojami vaikai nuo darželio iki aštunto skyriaus. Šiais metais veiks ir lietuviškai norinčių išmokyti skyrius.

x David Shestokas bus priimtas Gintaro klube Lietuvių Amerikos jaunimo sąjungos rugpjūčio 23 d. tarp 8:30 vakaro ir 12:30 ryto. D. Shestokas, kaip kandidatas į Atstovų rūmus, diskutuos Lietuvos teisine būkle. Komentuos Andrius Reimkis.

x Dr. Antanas Marciukaitis, Gillespie, Ill., B. Simkus, Santa Monica, Cal., Ald. Andrius, Dorchester, Mass., K. Juzanas, Toronto, Kanada, Pranas Mickus, Longuenil, P.Q., Kanada, gražino laimėjimų šaknelės su 20 dol. auka: Labai dėkojame.

x Pranas Gluoksnyis iš Calgary, Alta, Kanada, gražino laimėjimų šaknelės su 20 dol. USF auka ir tokiu laiškučiu: „Sveikinu Jus visus „Draugo“ darbuotojus. „Draugo“ labai laikiu. Dievo prašau, kad Lietuva atgautų laisvę, nes ji tiek daug yra iškentėjusi. Mano gimtinė ir joje užaugęs, tai šilavotas“... Dėkojame už auką ir gražius žodžius.

x Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos, Chicago skyriaus gegužinė įvyks š.m. rugpjūčio 26 d. 1 v. p.p. Lemonte, Ateitininkų namų puikiame ažuolyne. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti, pasivaistinti ir praleisti malonią sekmadienio popietę.

x Lietuviška organizacija ieško audejos-o, kad išaustu trijų lygių spalvų juostas. Skambinti: 708-361-8831.

x DĖVĖTI DRABUŽIAI, batai, maistas ir kt. daiktai; VAISTAI – receptiniai, nereceptiniai. Kiekiai neribojami. MUITO NĖRA! Iš kitų miestų savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Aukštos kokybės rūkytos mėsos gaminiai. AUTOMOBILIUS parduodame pigiai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

„Dirvos“ gegužinėje. Iš kairės: A. Matelis, V. Landsbergis, B. Nainys, dr. L. Kriaučiūnas ir Artūras Javdokimovas.

Nuotr. V. Kučo

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

AŠTUNTASIS TEATRO FESTIVALIS

Festivalis yra rengiamas lapkričio 16-18 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Normaliai festivaliai būdavo rengiami Padėkos dienos savaitgalį, bet šiemet taip išėjo, kad, laiku nepadarius rezervacijų, Jaunimo centre tuo metu bus kiti renginiai. Tad teko pasitenkinti eiliniu savaitgaliu.

Šiame festivalyje Hamiltono teatras „Aukuras“ atvažiuos su A. Rūko – „Bubuliu ir Dunduliu“, Toronto teatras „Aitvaras“ mums parodys Vyt. Alanto – „Aukštadvarį“, Los Angeles dramos sambūris atsiveža B. Pūkelevičiūtės – „Žmonės ir beržus“, o Chicago „Vaidilutė“ šiam festivaliui specialiai rengia J. Vilkutaičio – „Amerika pirtyje“. Kaip matome, šiame

x Stella Bajalis iš Los Angeles, Cal., „Draugo“ garbės prenumeratorė, remėja, pratęsė prenumeratą ir paaugojo visą šimtą dol. su tokiu priedu: „Nepailsite ir tęsėte šią garbingą kovą dėl Lietuvos laisvės iki pergalės“. Už mielus žodžius, linkejius ir auką tariame nuosirdų ir didelį aciu.

x Gražino laimėjimų šaknelės su 20 dol. auka: dr. A. Laucis, Mt. Olive, Ill., Patricia Nelia Paulauskas, Raminta Jelionis, Eleonora ir Mečys Valukėnai, Jonas Veiveris, visi iš Chicago, Ill., Joseph E. Jacobus, Fair Lawn, N.J., J. Prisas, Toronto, Kanada, Elena Muchlia, Honolulu, HI., Vacys Urbonas, St. Petersburg, Fla. Visiems tariame nuosirdų aciu.

x Gražino laimėjimų šaknelės su 20 dol. auka: Julius Lintakas, Oak Lawn, Ill., Albina Paškus, Evergreen Park, Ill., A. Juknevičienė, Brockton, Mass., Gertrude Vaičiulis, Oak Lawn, Ill., KLB valdyba, Toronto, Kanada, Peter Juška, Clearwater, Fla., A. Kasperavičius, Willoughby, Ohio, John Valaitis, Burbank, Ill. Nuosirdus aciu.

x Genė Miglinas iš Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“ ir ikeitė 15 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Po 10 dol. paaugojo Vanda Milavickienė, Chicago, Ill., Juozas Naujalis, Cicero, Ill., Sophie Palonis, Berwyn, Ill., negalėdama dalyvauti „Draugo“ gegužinėje, atsiuntė 10 dol. auką. Visiems nuosirdus aciu.

x Gražino laimėjimų šaknelės su 15 dol. auka: žurnl. Stanley Pieza, North Judson, Ind., Marija Noreikienė, Putnam, Conn., B. Satkūnas, North Condon, Conn., Emilia Gaska, Chicago, Ill., Vladas Gelažius, St. Petersburg, Fla., J. Brazys, Ormond Beach, Fla., Aldona Griškienė, Chicago, Ill., J. Bacevičius, Toronto, Kanada. Visiems nuosirdus aciu.

festivalyje bus apimta beveik visa mūsų dramaturgijos eiga. Pradedant J. Vilkutaičiu, kuris buvo mūsų dramaturgijos pirmas ir Birute Pūkelevičiūtė, žymia išsivijęs rašytoja.

Reikia įvertinti pastangas tų, kurie išsivijęs sąlygose neapleidžia teatrinio meno. Darbas yra sunkus ir pareikalaujantis didelių pastangų. Nedėkingas ir dėl to, kad po daugelio repetacijų, daug sugaišto laiko – vienas pastatymas ar du – ir viskas iš užmirštų nueina. Be to, mūsų visuomenė iš savųjų teatralų reikalauja naujų veiklų – premjerų! Gerai žinome, kad dramaturgijos derlius niekuomet nebuvo didelis. Atrodo, kad ir Lietuvoje šioje srityje gal didelių laimėjimų nėra pasiekta. O gal dėl to, kad stalinizmo ir brežnevizmo laikų kūrybą išmetus į jai tinkamą vietą – jie gal atsidūrė blogesnėje padėtyje už mus. Tos mintys ateina dėl to, bus rugpjūčio 27 ir 28 d. nuo atsivežė „klojiminio“ teatro veikala. Tad ir negalėjo vadinamų „laimėjimų“ pademonstruoti. Mūsų visuomenė, kuri juos šilčiai priėmė, turėtų ir savam teatrui nemažiau dėmesio parodyti.

Teatro festivalis, kaip ir kiti kultūriniai renginiai, vyksta po JAV LB-nės Kultūros tarybos skraiste. Festivalis yra didelis renginys, tad reikalingas didelės tautos ir daugelio rankų. Tam tikslui yra sudarytas organizacinis komitetas, kuriam vadovauti yra pakviesta aktorė Nijolė Martinaitytė, kuri savo ruožtu sudarė šios sudėties darbo komitetą: Vanda Aleknie, Petras Aleksa, Joana Krutuliene, Ramunė Kubiliūtė, Zigmantas Moliejus, Halina Plausinaitienė, Ona Šulaitienė, Edv. Šulaitis, Audrone Užgiriene ir Juozas Zygas. Ateityje visuomenė bus plačiau supažindinta su dalyvaujančiais teatrais. Tačiau šiuo metu tiek torontiešiai, tiek ir hamiltoniečiai yra pakėlę spar-

nus gastroles į Lietuvą, tad tik pargrįžę galės daugiau žinių apie save ir statomus veikalus suteikti. Tad jiems gero vėjo ir iki pasimatymo festivalyje.

J. Zygas

BALFO GEGUŽINĖ – LABDAROS ŠVENTĖ

Kai 1949-50 metais ar vėlesniu laiku atvykome iš Europos į Chicago, tarp tuo metu rengiamų gegužinių daugybės buvo ir Balso gegužinė. Tuo laiku tai buvo naujų ateivių didelė šventė, dėkingumo pareiškimas Balfui, susitikimas su baltininkais.

Džiugu, kad Balso gegužinės rengimas išsitiesė į tradicijos eilę. Keitėsi Balso veikėjų veidai, bet Bendras fondas liko ištikimas savo rašytinių žodžių įstatams, jaugusiems žmonių širdyse. Mūsų senas liaudies pasakymas, ką duodi kitiems, duodi sau, yra atžala Evangelijos žodžių – jūs duodami gaunate! Balfas ir yra tu pasakymų išraiška. Jis teikęs reikalingą pagalbą bet kur pasaulyje gyvenančiam lietuviui, niekad ne nusigręžęs nuo Lietuvos ir per geležinę uždangą suradęs keelius, šiandien platesniu keliu teikia pagalbą ten gyvenantiems visiems lietuviams. Tarp skubiai įsteigtų fondų, fondelių jis ir toliau lieka ištikimas savo paskirčiai: Bendras Amerikos Lietuvių fondas.

Rugpjūčio 26 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centro patalpoje rengiama tradicinė Balso Chicago apskrities gegužinė yra kartu demonstracija lietuvių labdarės vienybės. Balso teikiama pagalba Lietuvai yra reikšminga ir didelė. Gal tik dėl kuklumo mažiau kalbama ir nesigarsinama, o daugiau dirbama. Plaukiančios aukos į Balfą, iš Balso sklindanti pagalba Lietuvai ir bet kur pasaulyje gyvenančiam lietuviui atžymetos stambiomis sumomis. Tai išrai-

ATOMINĖ BOMBA, ISTORIJS DĖSTYMAS

Iš mokytojų studijų savaitės (4)

JUOZAS MASILIONIS

Trečiadienio, rugpjūčio 8 d. rytą, Dainavoje matomumas buvo vos kelių žingsnių: nuo baltųjų namų nesimatė nei Rambyno, nei kryžių kalno, nei garažo. Buvo kaip tame pasakos miglų maiše. Bet, bedarydami rytinę mankštą, migla išbaidė, ji nusileido į ežerą, ir oro žinovai neapsiriekdami išpranašavo gražią dieną.

Dienos pirmininke pakviečiama Alicija Brazaitienė, Chicago K. Donelaičio lit. mokyklos mokytoja, ir ji pirmą paskaitai pakviečia iš Chicago inž. Viktorą Jautoką. O jo tema baisi: „Atominei bombai ar reaktoriui sprogtis“.

Pirmausia prelegentas išaiškino, kas yra alfa, beta, gama spinduliai, kurie pavojingi, kurie dar pavojingesni, išaiškino bombos padarymo principus, bet ne tiek, kad, grįžę namo, savo rūšyje galėtume ją pasigaminti. Bombos ar reaktoriaus sprogtimo palikimas – radiacija sukelia daug pavojų tiek žmonėms, tiek kitiems gyvims, tiek augalams. Dabar sutartimis atominė bombų bandymai negalima sprogdinti ore. Sprogimo sukeltos dulkės, vėjo nešamos, gali skrieti aplink visą žemę ir daugiau ar mažiau būti pavojingos. Yra taisyklės, kurios nusako, ką ir kokiame atstume, bombai sprogtis, reikia daryti, kur sleptis. Problemos yra su atliekomis, nes jėgainėse veikianti medžiaga reikia kas kiek laiko keisti. O sukurta radiacija nyksta pamažu: jos nei pagreitinsi, nei sumažinsi.

Paskaita susilaukė daug praktiškų klausimų, ypač apsigynimo atveju. Jei kas geruoju klaus, gal ir klausytojai galėsime patarti, kaip apsisaugoti. Geriausia apsauga – savisauga, nebėgijimas iš vietos į vietą, o laikymasis, sakysime, rūšyje, valgymas iš dėžučių maista, klausymas radio ir televizijos nurodymų.

Antros paskaitos vietoje buvo mokyklų vedėjų arba jų atstovų pranešimai apie savo mokyklas ir jų problemas. Pranešimus padarė šios mokyklos: Washingtono (A. Bailey), Detroito (Mikulionienė), Kanados Otta-

kus lietuvių artimo meilės jausmo, išgyvenimas Evangelijos Kristaus žodžiais: „Jūs duodami gaunate!“

Atsilankę į Balso gegužinę, susibūrę visi, kuriems labdaros darbas yra vienas iš dienos kelio švyturiu, įvaizdžiai parodyme savo meilę Lietuvai ir tėvynai lietuviams.

Vyt. Kasniūnas

wos (Kličiūnė), Omahos (A. Sakalaitė), Toronto (A. Rašymas), Chicago aukštesniosios (J. Masilionis), Dariaus Girėno (J. Plačas), K. Donelaičio (R. Kučiūnė), Marquette Parko (R. Jautokienė). Kiekvienas papasakojo, kiek turi mokinių, mokytojų, kiek mokamą už patalpas, kokios yra kiekvienos mokyklos problemos. Pritrūkus laiko, pranešimai ir pokalbiai mokykliniais reikalais buvo tęsiami prie ežero pietų pertraukos metu tą ir kitomis dienomis (žinau, nes apžvalgas rašau vėliau).

Trečiąją šios dienos paskaitą „Istorijos dėstymas“ skaitė Gražina Sturionienė, Donelaičio lit. mokyklos mokytoja. Lietuva maža, bet nėra tokia maža, kad jos negalėtume patatyti greta milžinų. Pasirinkim ne ginklą, o mokslą, dorą, darbą. Šias mintis turime skiepyti savo mokiniams per istorijos (ir kitas) pamokas. Po tų įžanginių pastabų prelegentė papasakojo, kuriose klasėse kokiomis temomis kalba: 5 kl. kuni-gaiškių Lietuva, 6 kl. lenkų pinklėse, 7 kl. caro imperijoje, 8 kl. Lietuvos atgimimas. Pamokoms pajavairinti piešė žemėlapius, ruošė istorinėm temoms vaidinimus (B. Suogus „Gedimino sapnas“, Ad. Mickevičiaus „Gražina“, „Baltijos kelias“), sudarinėjo Lietuvos istorijos albumus, rašė referatus. Pamokose trys mokiniai papasakojo, kas buvo užduota, mokytoja tęsia toliau, surišdama savo pasakojimą su praėta medžiaga, lygina, rašo referatus.

Vakaras buvo praleistas žaidimų vakaronėje. Per tuos „žaidimus“ daugiau prisivaikščiome ir prisilakstėme, negu per visą mankštą. Dabar dar tebeskaičiuoja taškus, vilnuosi, kad mano grupė laimės pirmą vietą. Ir jūs padėkite mano viltiję.

IŠ ARTI IR TOLI

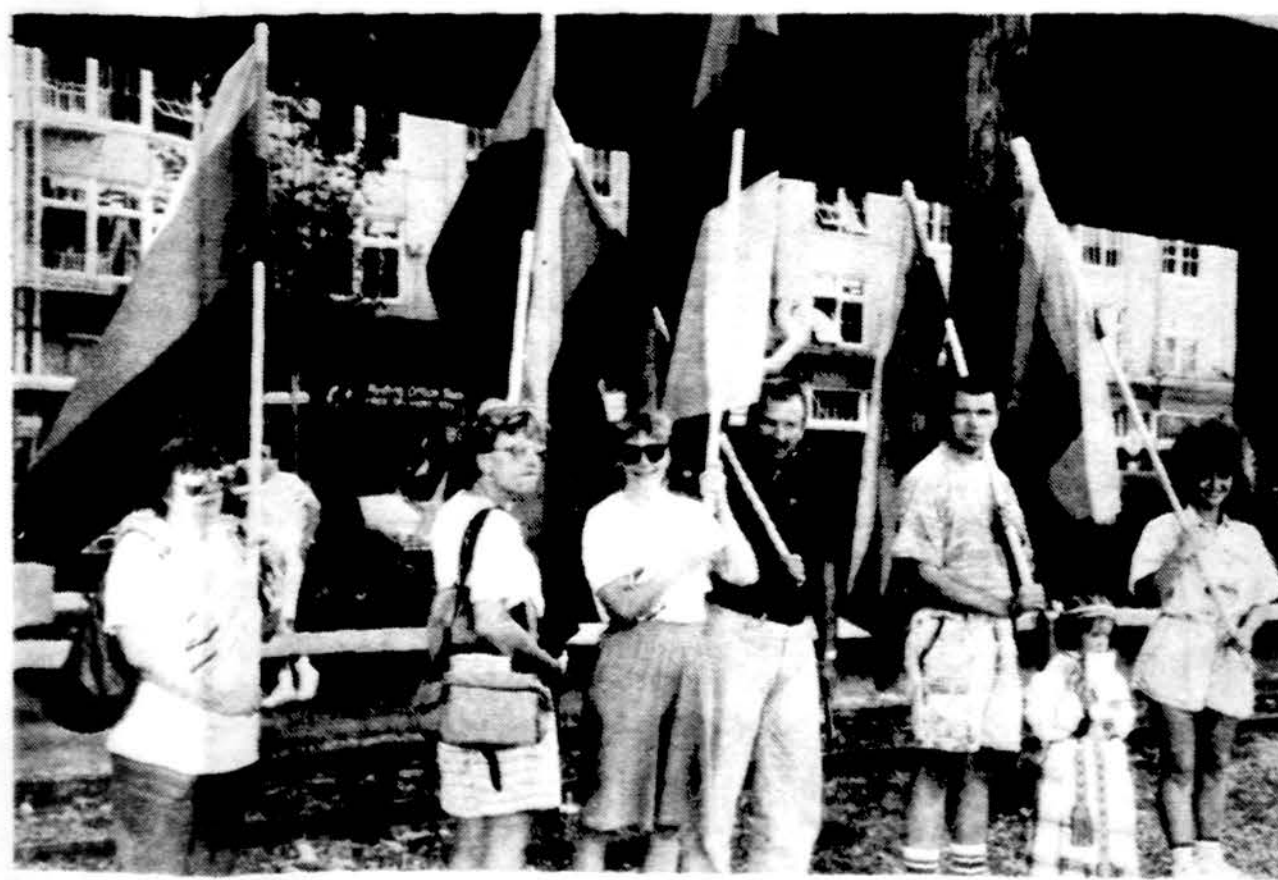
J. A. VALSTYBĖS

— Dr. Algirdas K. Pautienis, dantų ir medicinos gydytojas, mirė 1985 m. birželio mėn. Santa Monikoje, CA. Penkmetio mirties pamėnijimui, jo šviesų atminimą pagerbiant, per lietuvių gydytojų draugiją, kurios pirmininkas Los Angeles, CA, yra dr. Zigmas Brinkis, dabartinės Lietuvos ligonių šalpai buvo paaukota tūkstantis dolerių. A. A. dr. Algirdas K. Pautienis buvo ilgametis tos draugijos narys.

— LB Grand Rapids apylinkės valdyba pasiuntė specialų laišką su vakarinės Australijos politinių mokslų profesoriaus Patrick O'Brien labai vertingu straipsniu apie dabartinės Lietuvos situaciją ir Vakarų pasaulio neteisingą laikyseną jos atžvilgiu visiems JAV senatoriams Washingtono. Šį straipsnį telefaksu Grand Rapids apylinkėi atsiuntė Lietuvos prezidento Vytauto Landsbergio brolis Gabrys iš Melbourne miesto Australijoje. Greitai pradėjo ateiti teigiamai atsakymai iš daugelio senatorių. Grand Rapids apylinkėi vadovauja energinga pirmininke Gražina Kamantienė.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Seattle, Wash., lietuviai išsiriakė šilgavimose musuoja vėliavomis „Geros Valios“ žaidimų metu liepos 21 d. Iš kairės: Irena Kinderienė, Meilutė Misevičiūtė, Jūratė Mažeikaite-Harrison, Edvardas Oškoška, Egidijus Klimas, Levute Klimaitė ir Ramutė Klimienė. Jos dalina ir lapelius.

ARAS
Dengiamieji talsonai visų rūšių
STOGUS
Su dideliu patyrimu.
Esame apdrausti.
Pats prižiūriu darbą.
ARVYDAS KIELA
312-737-1717